9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1996, ՈՒՐԲԱԹ, # 148 (1154)

Ազգ

Azg armenian daily

Դուդաեւականները խփեցին ռուսական ինքնաթիռ

ԳՐՈԶՆԻ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌՖԻ: Պատերազմական բոլոր գործողությունների թատերաբեմ Չեչնիայի մայրաքաղաքից հասնող լուրերը հակասական են, հետեւաբար դժվար է ամբողջական պատկերացում կազմել վիճակի մասին: Անհնար է սակայն, որ ՌԴ զորքին հաջողվել է համայրում ստանալ եւ ամրացնել գլխավոր հյուրանոցի շենքը, որտեղ գտնվում է բանակցությունների համար 3 օր առաջ ժամանած պատվիրակությունը: Ըստ որոշ տվյալների, ռուսական զրահամեքենաները փորձում են վերագրավել քաղաքի կենտրոնական մասը, մինչ չեչեն անջատողականները վերահսկում են գրեթե բոլոր մայրուղիները: Վերջիններին հաջողվել է խփել ռուսական մեկ ինքնաթիռ, որը ռմբակոծում էր նրանց հենակետերը արվարձաններում: Ըստ Միջազգային Կարմիր խաչի տվյալների, պատերազմը դժոխային է դարձնում գետնափորներում ապաստանած ազգաբնակչության վիճակը: Խմելու եւ օգտագործման ջրի չգոյությունը մարդկանց առողջությունը հասցնում է աննկարագրելի չափերի:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Քլինթոնն անտեսում է հայկական կազմակերպությունների նամակը

Աննախադեպ համագործակցություն ցուցաբերելով, տասը ամերիկահայ կազմակերպություններ անցյալ ամիս նախագահ Քլինթոնին էին ուղարկել մի նամակ, որում իրենց անհամաձայնությունն էին արտահայտում Ղարաբաղի հարցի վերաբերյալ վարչակարգի դիրքորոշմանը: Նամակն ամբողջ ամերիկահայ համայնքի հուսախաբությունն էր արտահայտում պետդեպարտամենտի կողմից հունիսի 12-ին հրապարակված հաղորդագրության վերաբերյալ, որով մերժվում էին Ղարաբաղին ուղղակի օգնություն ցուցաբերելու կոնգրեսականների փորձերը, այն պատճառաբանությամբ, որ դա կհակասեր Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության գաղափարին: Այս մասին է հայտնում խմբագրության հասցեով ուղարկված «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի խմբագիր Հարութ Սասունյանի ֆաքսը, որտեղ հեղինակը արդարացիորեն հարց է տալիս, թե ինչո՞ւ պետք է Միացյալ Նահանգները անկեղծ ու անաչառ միջնորդ հանդիսանալ հակամարտությանը, եթե ի սկզբանե այն տեսակետին է, որ Ղարաբաղը պատկանում է Ադրբեջանին:

Ղարաբաղի առաջնորդները բազմիցս նշել են, որ այլեւս ոչ մի դեպքում չեն համաձայնվի ապրել Ադրբեջանի բռնակալ իշխանության ներքո: Նրանք բավականաչափ թանկարժեք արյուն են թափել նման անարդար վճռի համաձայն չլինելու համար: Հեշտ է ամերիկացի պետական անձնավորությունների համար Պոտոմակի ափերի իրենց հանգստավետ տներից կոչ անել ղարաբաղցիներին ապրելու Ադրբեջանի լծի ներքո: Չէ՞ որ նրանց երեխաները չեն, որ ազերիների կողմից մորթվելու վտանգի տակ են ապրում: Արդյո՞ք կհամաձայնեին այդ պաշտոնյաները, թեկուզ մեկ օրով իրենց ընտանիքները դնել Սադդամ Հուսեյնի կամ Մուամմար Քադաֆիի իշխանությունների կամայականությունների ներքո: Իհարկե ոչ: Ուրեմն ինչո՞ւ Ղարաբաղի հայերը պետք է համաձայնվեն ամբողջական անկախությունից պակաս որեւէ կարգավիճակի: Նրանք չեն ցանկանում Բաքվի ստրուկները լինել: Նրանք ցանկանում են իրենց ճակատագրի տերը դառնալ, գերադասելով ապրել արժանապատվությամբ, քան ստրկացված: Անկախության համար մղված պայքարում Ղարաբաղի հայերը հաղթանակ են տարել: Ինչո՞ւ ուրեմն նրանք պետք է հրաժարվեն ձեռք բերածից:

Տես # էջ 3

ՀՀ նախագահը մասնակցելու է Բորիս Ելցինի պաշտոնամուտի արարողությանը

Ալիեւը ցանկանում է հանդիպել Տեր-Պետրոսյանի հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 8-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը մեկնեց Մոսկվա: Ըստ ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից ստացված հաղորդման, ՀՀ նախագահը մասնակցելու է ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի պաշտոնավարության ստանձնման հանդիսավոր արարողությանը: Ըստ «Ազատության», Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հայտնել է, որ ինքը, հավանաբար, Մոսկվայում կհանդիպի Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին՝ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցով զրուցելու համար: Ալիեւը նաեւ ասել է, թե ինքը մտադիր է վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի հետ քննարկել ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունների եւ Չեչնիայի հարցերը:

Փորձագետները Հելսինկիում կքննարկեն Ղարաբաղի հարցը

8 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Հաջորդ շաբաթ միջազգային փորձագետները հավաքվելու են Հելսինկիում Ղարաբաղի հարցը քննարկելու համար: Ֆինլանդիայի արտգործնախարարությունից հայտնել են, որ հանդիպմանը կմասնակցեն Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Շվեդիայի եւ Շվեյցարիայի ներկայացուցիչները: Արտգործնախարարության խոսնակն ասել է. «Մենք գաղափարներ ենք մշակում հիմնարար մի փաստաթուղթ նախապատրաստելու համար, որն ընդունելի կլինի Հայաստանի, Ադրբեջանի, ինչպես նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի [illegible] համար»:

«ՄԵՐԿՈՒՐԻ»

Գրասենյակը մնաց, իսկ «Լրագրի» ճակատագիրը կախված է ավանդատուներից

Օգոստոսի 6-ին «Մերկուրի» գործով կատարված դատաքննությունից հետո պետական մեղադրող, Մյասնիկյանի շրջանի դատախազի օգնական Անահիտ Գրիգորյանը պահանջել էր մեղավոր ճանաչել բոլոր ամբաստանյալներին՝ «Մերկուրի» տնօրեն Եղիշե Ֆրանգուլյանին, գործին առնչվող Առաջին հայկական բանկի տնօրենների խորհրդի անդամ Վարդան Ավետիսյանին եւ «Մերկուրի» գործադիր տնօրեն Գայանե Արզումանյանին ու Սերգեյ Կարապետյանին: Ըստ որում չորսն էլ հրաժարվել էին ընդունել իրենց վերագրված մեղադրանքը: Բացի Սերգեյ Կարապետյանից դատավարության ընթացքում մյուս ամբաստանյալները չէին դիմել փաստաբանների օգնությանը, որը ժողովրդավար Էլիկ Ալեքսանյանի համոզմամբ ի վնաս էր ամբաստանյալների պաշտպանությանը:

«Մեկուկես տարվա քննությունը ցույց չտվեց, թե գումարները ինչպես են փոխանցվել», ավանդատուների շահերի նկատմամբ այսպիսի «արհամարհությամբ» իր վերջին խոսքն սկսեց «Մերկուրի» տնօրեն Եղիշե Ֆրանգուլյանը երեկ, դատավճռի կայացումից առաջ: Ըստ նրա, նույնիսկ գտնվելով կալանավայրում, իր բարոյական պարտքն է համարել ավելացնել գումարները վերադարձնելու ծրագրեր ու միջոցներ:

Տես # էջ 2

ՄՈՍԿՎԱ

Բորիս Ելցինի երկրորդ պաշտոնամուտն այսօր

ՌԴ նախագահը խուլ կմնա՞ առողջական արշավին

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Ռուսաստանի նախագահական ընտրությունների առաջին փուլից հետո Բորիս Ելցինը, որը մինչ այդ շրջագայում էր Ռուսաստանով մեկ եւ նախապես ծրագրված ծրագրերի համաձայն հանդիպումներ էր ունենում բնակչության հետ, անսպասելիորեն անհետացավ մարդկանց տեսադաշտից, եւ ժողովուրդը նրան սկսեց տեսնել խնամքով մոնտաժված տեսաժապավենների վրա միայն: Չեղյալ հայտարարվեցին ոչ միայն նախապես ծրագրված նախընտրական հանդիպումները ընտրողների հետ, այլ նաեւ ըստ կարեւոր հաղորդակցական բանակցություններ, մասնավորապես Գրիգորի Յավլինսկու հետ: Աշխարհի մամուլում խոսք եղավ, նույնիսկ հրապարակվել են հոդվածներ, որտեղ տարբեր տեսակի ենթադրություններ էին արվում Բորիս Ելցինի առողջական վիճակի մասին: Այդ հրապարակումներն այնքան շատ էին ու այնքան տարածված, որ մի քանի օր առաջ Ռուսաստանի նախագահի օգնականներից մեկը նույնիսկ ստիպված եղավ հանդես գալ հայտարարությամբ, թե Բորիս Ելցինը ոչ մահացել է, եւ ոչ էլ հիվանդ է, այլ միայն հանգստանում է:

Այսօր Բորիս Ելցինի հանդիսավոր պաշտոնամուտի օրն է, սակայն նախօրեին հայտարարվել էր, որ այն ընդամենը կես ժամ կտեւի եւ այն ձեւով արարողություն չի լինի, ինչպես նախորդը, երբ Բորիս Ելցինն առաջին անգամ դարձավ Ռուսաստանի նախագահ: Հիշեցնենք, որ այն արարողությունը 1 ժամ էր տեւել: Բացի այդ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, վկայակոչելով Սերգեյ Մեդվեդեւին, հինգշաբթի օրը հայտնեց, որ հանդիսավոր պաշտոնամուտի արարողությունից եւ այն բանից հետո, երբ Պետդուման կհաստատի վարչապետի թեկնածությունը, Բորիս Ելցինը կվերադառնա արձակուրդ, իսկ նույն օրը «Ռոյ սրահը չգնալը» ճշտեց, թե Ռուսաստանի նախագահին, իբր, Bypass շտապ վիրահատություն է սպառնում: Հետաքրքրականն այն է, որ այսօր կայանալիք Ռուսաստանի նախագահի հանդիսավոր պաշտոնամուտի արարողությունը, կամ դրա ծրագրված տեւողությունը եւ կազմակերպումը սեփական կարծիք կազմել Բորիս Ելցինի առողջական վիճակի մասին:

Չորեքշաբթի օրը, օրինակ, ՌԴ կոմկուսի առաջնորդ Զյուգանովը հայտարարեց, թե նախագահը բացահայտորեն հիվանդ է եւ չի կարողանում աշխատանքից գլուխ հանել: Երբ հավաստի տեղեկություններ ժամանակին, բժիշկները 1 ամիս շարունակ Ռուսաստանի նախագահին նախապատրաստում են օգոստոսի 9-ի հանդիսավոր արարողության համար: Սա թե ինչ կարեւոր հանդիսություն է մեզ սպասում այսօր, որը, ինչպես նախապես հայտնվել էր, պետք է 3000 մասնակից ունենա:

Սերբիան եւ Խորվաթիան վերահաստատեցին կապերը

ՍԱՐԱԵՎՈ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Սերբիան եւ Խորվաթիան համաձայնվեցին վերահաստատել իրենց կապերը, որոնք խզվել էին 1991 թ. Հարավսլավիայի փլուզումից հետո: Միլոշեւիչն ու Թուջմանը համաձայնության եկան Հունաստանի կողմից հովանավորված բանակցությունների ընթացքում, Աթենքում: Մյուս կողմից, բոսնիացի խորվաթների ու մուսուլմանների միջեւ համաձայնություն գոյացավ Մոստարի շուրջ, միջազգային ճնշման պայմաններում: Համաձայնությունը ճանապարհ է հարթում սեպտեմբերին Բոսնիայում կայանալիք ընտրությունների առաջ:

Չինաստանը համաձայն է միջուկային փորձարկումների դադարեցմանը

ԺՆԵՎ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Չինաստանը համաձայնվեց միջուկային փորձարկումներին վերջ տալու ամերիկյան փոխզիջումային առաջարկին: Համաձայնությունը համապատասխանում է Պեկինի պահանջներին՝ ստուգումներ չանցկացնել միջուկային փորձարկման կենտրոններում: Չինաստանի համաձայնվելուց հետո Հնդկաստանը մնում է վերջին երկիրը, որը դեմ է միջազգային նման դաշինքի ստորագրմանը:

Սողանքից Իսպանիայում առնվազն 70 մարդ է զոհվել

8 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», ՕՎ: Առնվազն 70 մարդ է զոհվել այսօր Իսպանիայում հորդառատ անձրեւների հետեւանքով առաջացած սողանքից: Դրա տակ է մնացել մի ճամբար Պիրենեյան լեռներում, Հյուսիսային Իսպանիայում: Այդ երկրի պաշտոնյաները մտավախություն են հայտնում, որ զոհերի թիվը կմեծանա, քանի որ փրկարար աշխատանքները շարունակվում են: Վիրավորների թիվը հասնում է 200-ի, 100-ից ավելի մարդ անհետ կորել են: Հարյուրավոր մարդիկ էվակուացվել են: Աղետի վայրում ավերվել են կամուրջները, չեն գործում հեռախոսային եւ էլեկտրահաղորդման գծերը, ինչը դժվարացնում է փրկարար աշխատանքները: Իսպանիայի վարչապետ Խոսե Մարիա Ազնարը ընդհատել է արձակուրդը եւ մեկնել է դեպքի վայր:

Իրանից Թուրքիա 20 միլիարդ դոլար արժողությամբ գազատար է կառուցվելու

8 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Իրանը եւ Թուրքիան հաջորդ շաբաթ 20 միլիարդ դոլար արժողությամբ պայմանագիր են ստորագրելու՝ իրանական գազը Թուրքիա տեղափոխելու վերաբերյալ: Թեհրանի ռադիոն հայտնում է, որ գազատարը իրանական Թավրիզ քաղաքից մինչեւ Թուրքիայի սահմանը կկառուցվի 2,5 տարում: Պաշտոնական տվյալների համաձայն, Իրանը գազի վաճառքից տարեկան 1 միլիարդ դոլար կստանա Թուրքիայից:

Այնուամենայնիվ Մարսի վրա կյանք եղել է

ՆԱՍԱ-ի գիտնականները հաստատեցին, որ Ջոնսոնի տիեզերական հետազոտությունների կենտրոնի խմբի կատարած հետազոտությունների արդյունքում պարզվել է, որ Անտարկտիդայում գտնված երկնաքարի (մետեորիտ) վրա կան անցյալի բիոլոգիական ակտիվության փաստական հետքեր: Այդ երկնաքարը Մարսից պոկվել է 15 միլիոն տարի առաջ եւ 4,5 միլիարդ տարեկան է: Գիտնականները հարցի վրա հայտնաբերել են միկրոօրգանիզմների մնացորդներ: Վաշինգտոնում կայացած մամուլի ասուլիսում գիտնականները աշխարհի իրենց գործընկերներին հրավիրեցին մասնակցելու հետագա հետազոտություններին եւ մեկնելու կամ ընդունելու իրենց հայտնագործությունը, որ հաստատվելու դեպքում կնպաստի նշանակության կողմ տիեզերագիտության համար:

Զաիրում ռուս օդաչուներին բանտարկություն

ԿԻՆՇԱՍԱ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Զաիրում դատարանը 2 տարվա բանտարկության դատապարտեց այն 2 ռուս օդաչուներին, որոնց բեռնատար օդանավը հունվարին ընկավ Կինշասայի շուկայի վրա եւ որի հետեւանքով զոհվեց ավելի քան 30 մարդ: Ըստ մեղադրանքի, օդաչուները օդանավի վերելքի ժամանակ ծանրաբեռնվածության պատճառով են վերջին:

ԱԶԳ **ՏԵՂԱԿԱՆ**

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Էլեկտորատը որպես գործոն

Նախագահական ընտրություններից առաջ թեկնածուների համար ստորագրությունների հավաքման փուլն ավարտվեց: Իսկ որքանով Հայաստանի Հանրապետության կուսակցություններին հաջողվեց պարզել իրենց սոցիալական հենարանը կամ էլեկտորատը: Այս խնդիրը պարզելու համար դիմեցինք նախագահական ընտրություններին մասնակցող ՀՀ կուսակցություններին: Ինչպես տեղեկացրեց ՀԿԿ կենտկոմի քարտուղար եւ ընտրական հանձնաժողովի շտաբի պետ Վլ. Դարբինյանը, Հայաստանում կոմունիստներին համակրողների թիվը շատ մեծ է: Շրջաններում հօգուտ կոմունիստների ստորագրություններ են տվել «հողի աշխատավորների ճնշող մեծամասնությունը, գյուղական շրջանների ուսուցիչները»: Վերջիններս, ըստ Դարբինյանի, համամիտ են կոմկուսի հետ, որ այսօրվա բարեփոխումները կրթական համակարգում «ավերել են դպրոցը»: Ըստ կոմկուսի հայտարարության, Երեւանում հավաքված մոտ 10 հազար ստորագրությունները պատկանում են ամենատարբեր մարդկանց՝ տնային տնտեսուհիներից մինչեւ մտավորականներ: Այս փաստը, ինչպես նշեց Դարբինյանը, մեկ անգամ եւս գալիս է հավաստելու, որ նախագահական ընտրությունների ժամանակ նրանք «անպայման հաջողություն են ունենալու»:

Լինելով սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարախոսությունը դավանող կուսակցություն եւ պաշտպանելով սոցիալապես անապահով խավերի շահերը՝ Հայաստանի մարզերի հետ հույսեր է կապում նաեւ ՀԴԿ-ն: Իսկ Երեւանում, ինչպես վկայեց ՀԴԿ նախագահության անդամ Դ. Իսագուլյանը, մտավորականության շրջանում նրանք ճանաչում եւ աջակցություն են ձեռք բերել շնորհիվ հանրահավաքներում ՀԴԿ-ի մասնակցության: Պետք է նշել, որ ԳԻՄՐԵՄԻ-ն եւս, իբրեւ սոցիալական հենարան, տեսնում է մտավորականությանը: ԱԻՄ-ը եւ ԱԺՄ-ն համամիտ են այն հարցում, որ Հայաստանում այսօր տարբերակվող սոցիալական խավեր չկան: Նրանք համախոհներ են տեսնում ազգային խնդիրը պետական քաղաքականության մեջ առաջնային համարողներին: ԱԻՄ-ի առաջնորդ եւ նախագահության թեկնածու Պ. Հայրիկյանը նշեց, որ «հօգուտ իրենց ստորագրություններ են տվել «քրիստոնյա» հայերը, եւ, ընդհանրապես, բոլոր գրագետ, սկզբունքային, ազգասեր եւ քաղաքականության մեջ բարոյականությունը առանցքային համարող մարդիկ»:

Այսպիսով կարելի է ամփոփագրել, որ ընդդիմության համար հիմնական էլեկտորատ հանդիսանում է միջին խավը:

Ինչ վերաբերում է կառավարող ՀՀՇ կուսակցությանը, ապա «Հանրապետություն» միավորման օգոստոսի 7-ին կայացած մամլո ասուլիսի ժամանակ ստորագրությունների միջոցով էլեկտորատի պարզման հարցն արծարծելիս ՀՀՇ վարչության նախագահ Տեր Հուսիկ Լազարյանը ձեռնպահ մնաց որոշակի պատասխան տալուց, քանի որ, ըստ նրա, «որքան ստորագրություն, այդքան կողմնակից սկզբունքը սխալ է: Քաղաքացին կարող է ստորագրել 7 հոգու համար էլ»: Անել է թե՝ ՀՀՇ վարչության նախագահը ստորագրությունների հավաքմամբ էլեկտորատի խնդրի հստակեցումը որոշիչ չի համարում: Անշուշտ, էլեկտորատի վերջնական հստակեցումը զուտ մասնագետների՝ սոցիոլոգների պարզելու հարցն է, իսկ յուրաքանչյուր կուսակցության էլեկտորատի իրական պատկերը հստակ կլինի միայն սեպտեմբերի 22-ին:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
ԱՆՈՒՇ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ,
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի բաժնի ուսանողուհիներ

Սկիզբը էջ 1

Որպես այդպիսին Յունգուլյանը նշեց «Արցախյան անմոռուկ օրագիր» ֆիլմից անընդհատ ցուցադրվող շահույթը եւ «Լրագիր» օրաթերթի օգնությունը. «Այսօր կինոն բռնագրավել բերքի գույքը (շուրջ 2000 դոլար արժողությամբ): Այն իր աշխատանքով եկել անում դրան համարժեք շահույթ կբերի»: Այս ամենն իրականացնելու համար նա դատարանից խնդրեց իրեն հատուկ կարգավիճակ շնորհել, որոնցով կպայմանա-

վանից: Անդրադառնալով բռնագրավման ենթարկվեց նաեւ «Մերկուրի» գույքը:

Դատին մասնակցող «Մերկուրի» խաբված ավանդատուներից շատերի կարծիքն այն է, որ այլեւս անհնար էր վերադարձնել ավանդները եւ որ չթողնելով «տղաներին» աշխատել, դժբախտությունը մարում է իրենց վերջին հույսը: Որքան էլ որ մեծ լինի «տղաների» ցանկությունը, այնուամենայնիվ, անհավանական է թվում հարյուր հազարա-

«ՄԵՐԿՈՒՐԻ»

Գրասենյակը մեռավ, իսկ «Լրագրի» ճակատագիրը կախված է ավանդատուներից

վայրից կարողանա «իրավաբանորեն այս ամենը կառավարել»: Իսկ դրա համար, ըստ Յունգուլյանի, անհրաժեշտ է, որ «Մերկուրին» չլուծարվի: Երբ սա դիտենք որպես խնդրանք դատարանին, ապա անհրաժեշտություն կզգացվի նշել, որ այն միակն էր «Մերկուրի» տնօրենի վերջին խոսքում: «Ես վստահ եմ, որ դատարանից ներում կամ ներողամտություն հայցելն անիմաստ է, եւ որեւէ արդյունք չի տա»:

Մյուս ամբաստանյալները որեւէ էական բան չավելացրին իրենց ղեկավարի խոսքին: Կարելի է նշել միայն ընկերության երկու գործավարուհիների իրենց նկատմամբ դատարանի կողմից «սուբյեկտիվ լինելու» խնդրանքը, որը թերեւս «հաշվի է առնվել» դատավճռում: Ըստ դրա, ընկերության տնօրեն Երվանդ Յունգուլյանը ենթարկվեց 10 տարվա, իսկ Վարդան Ավետիսյանը 9 տարվա ազատազրկման, գույքի բռնագրավմամբ, իսկ գործավարուհիներ Գայանե Արզումանյանը 4 եւ Անելլա Կարապետյանը 3 տարվա ազատազրկման: Սակայն հիմք ընդունելով նախագահի համաներման մասին օրենքը, վերջին երկուսը ազատվեցին կա-

վոր դոլարների եւ միլիոնավոր ռուբլիների վերադարձը անմիջապես 1000 դոլար շահույթ բերող մեկ բերքով եւ մեկ ֆիլմով, եւ, թերեւս միամտություն կլինի սա որպես ճշմարտություն ընդունել: Հավանական է դեպի այն կարծիքը կա, որ գործերի բաժանման ընթացքում հնարավոր է փախցնել ավանդների գոնե մի մասը, եւ դատարանի այսօրվա վճիռը չի աջակցում ավանդատուների հիմնախնդրի լուծմանը:

Վերջում նշենք, որ մտահոգվելով «Լրագրի» ճակատագրով, դիմեցինք օրաթերթի խմբագրական խորհրդի նախագահ Հովհաննես Աբրահամյանին (նա, եւ նա եւս առանձին նկատմամբ, ի դեպ, դատարանը որոշել է քրեական գործ հարուցել): Նա ասաց, որ «Լրագրի» ողջ գույքը, ըստ երեւույթին, կանցնի ավանդատուների տրամադրության տակ, եւ նրանք էլ կորոշեն թերթի ճակատագիրը: Պրն. Աբրահամյանը նշեց նաեւ, որ ավանդատուների մեծ մասը կողմ է «Լրագրի» աշխատելուն: Սակայն վերջնական որոշում կընդունի ավանդատուների խորհուրդը:

ԱՐՄԵՆ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

ՌԵՊՈՐՏԱԺ

Իրերը կարգելու ժամանակն է: Շտապե՞ք...

Խմբ. կողմից - Որ մշակութային մեր բազմաթիվ օջախների այդ թվում գրադարանների վիճակը բոլորովին էլ մխիթարական չէ, փաստ է: Սակայն խոսք կասկածելի է, անշուշտ, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի փոխարեն մեկ այլ նախագահի ընտրելու դեպքում Հայաստանում գրադարանների թիվը կբազմանա, կամ առնվազն կմնա նույնը: Եվ ընդհանրապես կարիք չկա նման հարցերը այսկերպ քաղաքականացնելու, ինչը խանգարում է մեզ սթափոնալ եւ արդյունավետ վերաբաշխելու մեր մշակութային ունեցվածքը: Եվ կարիք չկա նաեւ ողբերգություն սարքելու համեմատաբար փոքր գրադարանների միավորումից, մանավանդ եթե դրա արդյունքում տարածք է բացվում հանրապետությունում մեկ օգտակար աշխատանքի լծված եւ իր շարքերում ուսուցչուհիների զգալի թիվ ընդգրկած մի կազմակերպության համար: Եվ այսպես «Այժմ» թերթի օգոստոսի 7-13 համարում տպված Անահիտ Հարությունյանի խիստ քաղաքականացված հոդվածին նույնպես քաղաքական պատասխան-ռեպլիկով է հակադարձում «Շամիրամ» կազմակերպությունը:

«Շամիրամը», պատկանելությամբ եւ անձնային պատասխանատվությամբ ծանոթանալով «Այժմ» թերթի «Երբ այցի է գալիս ՆԳ նախարարը» հոդվածին, հղում է սույն միջնորդագիրը:

Միջնորդագիր ՆԳ նախարարին

«Շամիրամի» «հայտնի դիրքորոշմանը» («Այժմ» N 29) խորամուխ լինելով հոդվածի առաջադրած ոլորտներին, ինչպես նաեւ նկատի ունենալով «ԱԺՄ» կազմակերպության հոգեբանական, սոցիալական եւ մարդասիրական պատրաստվածությունը (готовность N1), ըստ հոդվածի (իրերը արագ-արագ կարգելու հնարավորություններին), առաջարկում ենք.

ՆԳ նախարարին այցի գնալ «ԱԺՄ» (Արովյան փողոց թիվ 12, նախաԱԺՄյան շրջանում՝ ցուցահանդեսի տարածք) կենտրոնական գրադարանը տարածքով ապահովելու եւ Հովի. Թումանյանի անվամբ ցուցանակը փակցնելու նպատակով:

Հ.Գ. Քանի որ ՆԳ նախարարը «իր գործական կերպարը պահում է մեծանուն գրողների հուղարկավորման ծեսերը գլխավորելով» («Այժմ» N29), «Շամիրամը»՝ որպես հասարակական-քաղաքական կազմակերպություն, իր քաղաքական կերպարը բարձր պահելու նպատակով, համապատասխանաբար պարտավորվում է գլխավորել վախճանվող քաղաքական կուսակցությունների հուղարկավորման ծեսերը՝ առաջնությունը վերապահելով ԱԺՄ-ին՝ հագուրդ տալով նրա՝ առաջինը լինելու անմեռ մարմաջին: Տապանաքարի մակագրության եւ ծաղկեպսակների քանակի մասին կարելի է պայմանավորվել այժմ:

«ՇԱՄԻՐԱՄ»
մամլո ծառայություն

Դավիթաշենի կամրջի շինարարությանը 1,5 մլրդ դրամ

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Կամուրջշին» պետական ձեռնարկությունն այժմ կատարում է Դավիթաշենի կամրջի թռիչքային մասի երկաթյա կառուցվածքների տեղադրումը:

ՊՁ-ի տնօրեն Վլադիկ Ասատրյանն Արմենպրեսի թղթակցին ասաց, որ ֆինանսական միջոցներ չլինելու պատճառով առայժմ անհնար է ավարտել հենարանների եւ էստակադի շինարարությունը, բողարկել եւ տեղադրել անհրաժեշտ հեծանները:

Շինմոնտաժային աշխատանքներն ամբողջությամբ իրականացնելու համար պահանջվում է 1,5 միլիարդ դրամ:

ՀՀ վարչապետի՝ շինտեղամաս այցելելուց հետո հանձնարարականներ են տրվել Երեւանի քաղաքապետարանին, էկոնոմիկայի, ֆինանսների, քաղաքաշինության նախարարություններին, «Երեւաննախագիծ», «Հայտրանսշիննախագիծ» ինստիտուտներին՝ առաջնահերթ հատկացնել անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները, ինչպես նաեւ վերանայելու նախագծային աշխատանքներն ու շինարարության ժամկետները:

Աշխատանքները շարունակելու համար օրերս հատկացվեց ութ միլիոն դրամ:

Կինո «Երեւա՞նն» է թելադրում դոլարի կուրսը

Վերջին օրերին ակնհայտորեն ինչ-որ բան է կատարվում Հայաստանի արժութային շուկայում: Կտրուկ բարձրացավ եւ դեռ էլի շարունակում է բարձրանալ ԱՄՆ դոլարի ու հայկական դրամի փոխարժեքը: Դեռեւս օգոստոսի 7-ին ՀՀ կառավարությունում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում, որի նյութն էին Միջազգային արժութային հիմնադրամի ներկայացուցչի 2-րդ բանակցությունների մասին, ՀՀ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, վերջինս արտարժույթի գնի փոփոխության նման զարգացումների անհնարին էր, չկապեց Հայաստանի ու ՄԱՀ-ի միջեւ ընթացող բանակցությունների հետ: Պրն Բարխուդարյանը դա նորմալ երեւույթ որակեց, որտեղ արտարժույթի փոխարժեքը կարգավորվում է շուկայի կողմից, հիմնվելով պահանջարկի ու առաջարկի հիման վրա: Դա վկայում է նաեւ այն մասին, որ ԿԲ-ն էլ իր հերթին որոշ չափով բացակայում է ի մեծաքանակ արտարժույթի շուկայի վերահսկման գործում:

Նման կարծիքի են նաեւ մի շարք «չենջերի» եւ դեսպան ու ժամանակի բանկերի ժամանակավորների աշխատակիցներ, որոնք մեր «Ինչո՞ւ է բանկային դոլարը» հարցադրմանը գրեթե միաձայն պատասխանում էին. «Կինո «Երեւանն» է թելադրում դոլարի կուրսը...»:

Սակայն այս առթիվ վերապահենք, թեեւ ֆինանսական գործընթացների մեջ կանգնած մի հոգի անձամբ ենք: Վերջիններս կ դոլարի վերջին բանկային կապված են առաջիկայում Երեւանում կայանալիք շախմատային օլիմպիադայի հետ, որի ժամանակ մասնակիցների ու հյուրերի հետ մեկտեղ սպասվում է արտարժույթի հսկայական ներհոսք դեպի մեր հանրապետություն, ինչն անշուշտ կհանգեցնի տարադրամի գների կտրուկ անկմանը... Բայց թե ինչ է սպասվում իրականում, թերեւս միայն ժամանակը կարող է ցույց տալ:

ԱՐԱՄ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

Ջրի հիմնախնդիր Նոյեմբերյանում

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Արդեն երեք օր է քաղաքի բնակիչները խմելու ջուր չեն ստանում: Հիմնահարցը «խրոնիկ» բնույթ ունի, քանզի սարերից ծզվող խմելու ջրագիծը շուրջ 15 տարվա վաղեմություն ունի եւ հաճախակի շարքից դուրս է գալիս: Ջրմուղ-կոյուղու «Ուսիմ» դուստր ձեռնարկությունը առայժմ ձեռնպահ է մնում Բերդավանից պոմպերով ջուր արտամղելուց, քանի որ էլեկտրաէներգիան թանկ է շուրջ 3,5 մլն դրամ: Ձեռնարկության տնօրեն Սամվել Մամյանի վկայությամբ, նույնիսկ գումար որպես խմելու ջրի վարձ բնակչությունն է պարտք ջրմուղ-կոյուղուն: Անտանելի նման վակուումային վիճակը կարող է վտանգավոր լինել: Ներկայումս Տավուշի մարզպետարանը զբաղված է հիմնահարցով եւ առաջիկայում քաղաքը կարող է ջուր ստանալ:

Վանաձոր. «Ինտերկայը» բաշխում է հերթական մարդասիրական օգնությունը

Արտասահմանյան հերթական ուղեւորությունից Վանաձոր վերադարձավ «Ինտերկայ» բարեգործական կենտրոնի աշխատակազմը, որը գնալու ազգի դժվարություններին է [illegible] Թուրքիայի տարածքով: Կենտրոնի նախագահ Նորայր Զուլումյանից տեղեկացանք, որ Բուլղարիայի սահմանին [illegible] Թուրքիայում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանատունը, Թուրքիայի արտգործնախարարությունը [illegible] եւ Հայոց պատրիարքարանը: Այսպիսով, Թուրքիայի տարածքով կտրել անցնելով 1680 կմ, «Ինտերկայի» 6 բեռնատարները հասել են վաղն մի քանի ամիսների ժամանակ:

Մարդասիրական օգնությունը, որն արդեն հասավ Վանաձոր, հատկացրել են Ֆրանսիայի Վիլեյով Սեն Ժորժի, Գերմանիայի կենտրոնական, Բավարիայի Նոյե Ուլմի Կարմիր խաչի կազմակերպությունները, Ֆրանսիայի [illegible] ազգային կենտրոնը: Բարձրորակ անկողնային պարագաներ, դեղորայք, բժշկական սարքավորումներ, [illegible] եւ Արցախի [illegible] ազատամարտիկների ընտանիքներին, [illegible] Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեին, [illegible] վերջինս «Ինտերկայի» ուղեւորության աջակիցներից մեկն էր, Վանաձորի թիվ 11 դպրոցին եւ այլոց:

Օգնության մեծ մասն արդեն այս օրերին հասել է հասցեատերերին: «Ինտերկայի» աշխատակազմի հետ Վանաձոր է ժամանել նաեւ Ֆրանսիայի Սեն Ժորժի Կարմիր խաչի նախագահ Իզաբել Քինոնը, որը բարեգործականին է եկել [illegible]:

«Իմ վաղեմի երազանքն էր անցնել «Ինտերկայի» ճանապարհը, եւ ես շատ գոհ եմ, որ տեսա բոլոր դժվարությունները եւ մասնակից եմ նաեւ մարդասիրական օգնության բաշխմանը», մեր զրույցի ժամանակ ասաց տիկին Իզաբելը:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Դամասակագրման 2 սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941 AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET [illegible]
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / հեռ 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումներ «Ազգ» թերթի
Յոթնօրյա «Ազգին» տպարանի 1
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Քլինթոնն անտեսում է հայկական...

Սկիզբը էջ 1

Ես հասկանում եմ բանակցությունների սեղանի շուրջ նստելու անհրաժեշտությունը, սակայն միջազգային հաղախականության այդ խաղերը չպետք է որևէ մեկին թույլ տան մտածելու, որ հայերին կարելի է ստիպել հրաժարվելու իրենց ազատագրած (և ոչ թե նվաճած) տարածքներից: Դրանք պատմականորեն հայկական տարածքներ են: Ազերիները փորձել են ուժի միջոցով դուրս վռնդել մեզ, բայց ձախողվել են: Հիմա էլ ակնկալում են, որ բարյացակամությունից դրդված հրաժարվենք դրանցից: Դա լինելու բան չէ:

Հունիսի 12-ի հաղորդագրությունը նշում էր, որ Միացյալ Նահանգները պարտավորված է զգում իրեն պահպանելու Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, և դեմ է առանց այն էլ անկայուն մի շրջանում սահմանների փոփոխման ամեն մի փորձի:

Ինչպիսի անհեթեթություն: Յոթանասուն տարի շարունակ ամբողջ աշխարհը ճանաչել է միայն Խորհրդային Միության արտաքին սահմանները: Տասնհինգ հանրապետությունների ներքին սահմանները ծառայում էին միայն կոմունիստական իշխանության շահերին: Կեղծ բարեպաշտության գագաթնակետը կարելի է համարել այն, որ 70 տարիներ շարունակ կոմունիզմի դեմ պայքարելուց և հաղթանակ տանելուց հետո, այժմ Արևմուտքը հայտարարում է, թե Ստալինի կողմից կամայականորեն գծված ներքին սահմանները սրբագործված են ու անխախտ:

Տասը հայկական կազմակերպությունները նախագահին ուղղված իրենց նամակը եզրափակում էին հետևյալ կերպ. «Պարզ է, պարոն նախագահ, որ Ղարաբաղի կնճռոտ հարցի վերաբերյալ Ձեր վարչակարգի և մեր համայնքների տեսակետները իրարից շատ տարբեր են»: Ես ամբողջովին համաձայն եմ այդ նախադասության հետ: Պարզապես ուզում եմ ավելացնել, որ Քլինթոնի Սպիտակ տան և ամերիկահայ համայնքի տարակարծությունները չեն սահմանափակվում դրանով: Դրանք առկա են բոլոր կարևոր, այդ թվում նաև ցեղասպանության, բռնակման և ադրբեջանական շրջափակումների վերացման, Ադրբեջանին և Թուրքիային օժանդակությունից զրկելու, և այլ հարցերի շուրջ: Ես կոչ եմ անում, որ ամերիկահայ ղեկավար դեմքերը մի վերջին նամակով դիմեն նախագահին, նշելով բոլոր վերոհիշյալ կետերը և հստակ հասկացնել տալով, որ նրա վերընտրությանը չեն աջակցելու, եթե շարունակի մնալ նույն դիրքորոշումների վրա: Թե չէ այն տպավորությունն է ստեղծվում, թե միայն Ղարաբաղի հարցի վերաբերյալ են մեր տարակարծությունները:

Նամակի վերջում հայկական կազմակերպությունների ղեկավարները նախագահից խնդրում էին ընդունել իրենց և լսել հայ համայնքի մտահոգությունները: Ես կարծում եմ, զրոմ է Սպիտակ տան վերոհիշյալ ֆախում, նման հանդիպումը ոչինչ չի տալու, նախ որ նախագահը ոչ մի հետաքրքրություն չի ցուցաբերում ամերիկահայ համայնքի տեսակետների վերաբերյալ: Նա արդեն վստահ է թվում իր վերընտրության հարցում, և հստակ հասկացնել է տալիս, թե մեր ձայների կարիքը չունի: Հետագայում, երբ ավելի ուշ ժամանակը, գուցե Սպիտակ տունն ինքը շահագրգռված լինի կազմակերպելու նման մի հանդիպում: Մինչ այդ ես պիտի խնդրեի այդ տասը կազմակերպություններից, որ ցարդ համայնքից գաղտնի պահված վերոհիշյալ նամակը լայն հասարակության ուշադրությանը հանձնեին, որպեսզի հայերն արժանավայել տեղյակ լինեն նախագահի մեր նկատմամբ ցուցաբերած անտարբերությանը և ըստ այդմ որոշեն իրենց անելիքն առաջիկա ընտրություններին:

Մնում է ավելացնել, որ նամակի տակ ստորագրել են հետևյալ կազմակերպությունները. Հայկական համագումարը, Հայկական ավետարանական համաշխարհային խորհուրդը, Հայ կաթոլիկների Միավորումը, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը, Հայ ազգային կոմիտեն, Հայ օգնության ընկերությունը, Ամերիկայի Հայ միջնադարի ընկերակցությունը, Հայկական եկեղեցու թեմը, Սբ. Վարդանի առաջնորդարանը և Հայ առաքելական եկեղեցու առաջնորդարանը:

ընթացիկ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Մեզ պետք չեն ինչպես «փրկիչներ», այնպես էլ «առաջնորդներ»

Երբ վերջերս ՀՀ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանը «Շամիրամի» համագումարում նախազգուշացրեց հեռու մնալ բոլոր նրանցից, ովքեր իրենց ներկայացնում են իբրև ազգի «փրկիչներ», ես հրապարակով հանդես եկա նախագահի այս հարցազրույցի պաշտպանությամբ: Այո, մեզ «փրկիչներ» պետք չեն: Բայց մեզ հավասարապես պետք չեն նաև «առաջնորդներ»: Լիովին բավական է, որ ունենանք նորմալ պետության նորմալ ղեկավար: Հարգենք այդ ղեկավարին, գնահատենք, բարոյապես աջակցենք բոլոր այն դեպքերում, երբ զգում ենք, որ ճիշտ քաղաքականություն է վարում և լավ է աշխատում, երբեք չմոռանալով, որ ինքն է կոչված ժողովրդին ու պետությանը ծառայելու, և ոչ հակառակը: Ժողովրդավարական երկրներին, քաղաքակիրթ ժողովուրդներին հատուկ է միմիայն այսպիսի վերաբերմունքը դեպի իրենց ղեկավարները: Երևի մեծ չափով նաև այս է պատճառը, որ այդ երկրներում երբեք չի առաջանում այնպիսի խռովարար մի երևույթ, ինչպիսին անհատի պաշտամունքն է, որը էլ օծված, սրբացված, անձեռնմխելի չինի այդ անհատը: Միայն ամբողջատիրական համակարգերին, արևելյան բռնապետական, աֆրիկյան ու լատինաամերիկյան որոշ հետամնաց պետությունների է հատուկ իրենց ղեկավարների ֆետիշացումը, աստվածացումը, ֆենոմենի ու շողոքորթության վիթխարի չափերի պարծանքով այդ ղեկավարներին դիմելն ու դիմավորելը: «Պրոլետարիատի հանճարեղ առաջնորդներ» էին Լենինն ու Ստալինը, Մաո Ցզե Դունը, Կիմ Իր Սենը, Էնվեր Խոջան, Նիկոլայի Չաուշեսկուն... «Առաջնորդ» Ստալինը պաշտոնապես հռչակվել էր «խորհրդային ժողովուրդների հայր», այն դեպքում, երբ սովետական ժողովրդությանը խոսում էր իր միլիոնավոր «զավակներին»: Նույն արյունարբու վարքն էին դրսևորում նաև մյուս «հավատարիմ լենինյաններ»: Իսկապես «ճամբարային» կյանքով ապրող «սոցիալիստական ճամբարի» երկրներում ծաղկում էր «առաջնորդների» արտասովոր հասնող փառաբանումն ու քծնանքը: Օրինակ, չինական «Ժենմին Ժիբաո»-ն գրում էր այսպիսի անհեթեթ տողեր. «Խուանխե գետում նախագահ Մաոյի լողալը ոգևորում է ամբողջ աշխարհի պրոլետարներին», մանկապարտեզներում չին երեխաները Մաոյի մեջ վանկարկում էին «տասը հազար տարի նախագահ Մաոյին»: Մոնղոլիայում հրատարակվող «Ունեն» թերթը սովորաբար գետեղել էր Կիմ Իր Սենի մոր լուսանկարը «Կորեայի մայրը» մակագրությամբ: Տիրանայում օվացիաներ էին սարքում իրենց «առաջնորդի» պատվին հենց այն պահին, երբ մայրաքաղաքի բանտի ներքնահարկում նրա իսկ հրամանով գնդակահարվում էր կենտկոմի անդամ... հայ կինը: Համաշխարհային հոգեբանության և կենսակերպի այս երևույթը գեղարվեստորեն առավել այլանդակ դրսևորումներ ունեցավ ֆաշիստական ամբողջատիրությանը ներարկված երկրներում: Գերմանական ժողովրդի «առաջնորդ» Ադոլֆ Հիտլերին պաշտոնապես դիմում էին «իմ Ֆյուրեր» կոչականով: Նիշէս նույն կերպ բոլոր իտալացիների համար «Դուչե» էր Բենիտո Մուսոլինին... «Առաջնորդներին», իսկ իրականում ճիվաղների այս շարքը դեռ շատ կարելի է շարունակել: Չնայած նրանց դասակարգումը, ավաղ, այսօր էլ շատ երկրներում դեռ մեծ ու փոքր «առաջնորդներ» կան, ու մենք իրենց են նաև ԱՊՀ երկրներում: Իրենց գործն է, երբ գտնում են, օրինակ, որ պետության ղեկավարին «փաղփուն» միջնադարյան տիտղոս շնորհելով իրենք «քաղաքակիրթ», «ժողովրդավարական» պետություն են կառուցում: Բայց թող Տեր մեզ փրկի այս զարհուրելի ծառայամտությունը մեր հասարակական կեցվածքի մեջ «ներմուծելու» գործընթացից: Դա անհարիր է մեր ժողովրդի քաղաքակրթական մակարդակին, մեր ազգային ավանդույթներին, անհատի ազատության մեր ըմբռնումներին: Որքան կարող եմ դատել, դա ամենևին պետք չէ նաև մեր ներկա նախագահին: Ինչ-ինչ, բայց ես նրան համարում եմ իրոք բարձր մտավորական և քաղաքակիրթ անհատ: Ուստի չեմ կարող չզարմանալ, երբ ՀՀՇ-ի ղեկավար Տեր-Հովիկ Լազարյանը փորձում է նախագահին հռչակել... «ՀՀՇ-ի առաջնորդ»: Ընդ որում, Տեր-Հովիկը դա անում է համառ հետևողականությամբ: ՀՀՇ-ի համագումարներում ունեցած իր ելույթներում, իսկ օրերս այդպես է արտահայտվել նաև մամուլի ասուլիսում: Հասկանալի է, որ Տեր-Հովիկը սրանով փորձում է առավել ընդգծել ՀՀՇ-ի և նախագահի կապը, որպեսզի վերջինիս հեղինակության փայլը սփռեր իր ղեկավարած կազմակերպության վրա, դրանով իսկ բարձրացնելով ՀՀՇ-ի վարկը: Համենայն դեպս, ակնհայտ է Տեր-Հովիկի «խանդը» առ նախագահը, նրան ամեն կերպ ՀՀՇ-ական, ՀՀՇ-ի գաղափարների իրականացնող դեմքային գործիչ ներկայացնելու ջանքը (տես օգոստոսի 8-ին «Ազատություն» թերթում լույս տեսած նրա հարցազրույցը): Հասկանալի է նաև, որ սա բոլորովին կյանք իմե հիվանդություն է, ինչը Տեր-Հովիկը դեռ չի հաղթահարել: Բայց այդ սարսափելի հիվանդությունը չի կարող վերաբերել միայն հարգարժան Տեր-Հովիկին, այն չափազանց վտանգավոր է հենց նրանով, որ, Աստված մի արասցե, ընդունակ է ախտահարել հասարակությունը, ի վերջո «վարակել» նաև նախագահի դիմադրողականությունը: Այդ պարագայում մի բարուօրինակ վին էլ ոչ «գեղեցիկ» օր մենք հանկարծ կարթնանանք ու կտեսնենք, որ ապրում ենք այնպիսի երկրում, որ նախագահն արդեն ոչ միայն ՀՀՇ-ի, այլև ժողովրդի «առաջնորդն» է:

Ես սարսափում եմ «առաջնորդ» բառից: Եվ այս անդրադարձը գրում եմ միայն մի նպատակով. որպեսզի մեզ էլ, մեր երկրին էլ, մեր ժողովրդին ու նախագահին էլ ընդմիշտ և անվերադարձ հեռու պահենք այդ սարսափից:

Պատմության մեջ չեն եղել «առաջնորդներ», որոնք չվերածվեին իրենց անձի զարհուրելի չափից ավելի մեծարումների: Պետք չէ մեր նախագահին դնել այդպիսի գայթակղությանը դիմանալու փորձության առաջ:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

«Գիշերօթիկ դպրոցները այս կամ այն նախարարությանը հանձնելու հիմք չկա»

Գիտության և կրթության փոխնախարար Վ. Մշեցյանը հերքում է պաշտոնաթերթի լուրը

«Հայաստանի Հանրապետության» օրաթերթի հուլիսի 23-ի համարում տեղ գտած այն տեղեկատվությունը, թե որի հանրապետության բոլոր գիշերօթիկ դպրոցներն ու մանկատները հանձնվելու են ՀՀ սոցապ նախարարությանը, մեծ աղմուկ է առաջացրել այդ հաստատությունների շրջանում: Նրանք չեն պատկերացնում, թե առողջապահության, կրթության և գիտության նախարարությունների ենթակայության տակ գտնվող այդ հաստատությունները, որոնց բաժանումը այլայլ նախարարությունների միջև ամենևին էլ պատահական չի եղել, ինչպե՞ս կարող են միավորվել մեկ նախարարությունում կամ մեկ կառույցում, բնականաբար, այն կոչվի որ, հաշմանդամ երեխաների խնամքի, կրթության և առողջապահության կազմակերպման համար համակարգված կառույց:

Լրացուցիչ լինելով պարզաբանման ակնհայտ, որի պատճառը ՀՀ գիտության և կրթության փոխնախարար Վլադիմիր Մշեցյանը պաշտոնաթերթում տեղ գտած սխալ տեղեկատվությունն է համարում, հայտնեց, որ գիշերօթիկ դպրոցները այս կամ այն նախարարությանը հանձնելու հիմք չկա: Փոխնախարարն իր առաջարկը հիմնավորեց հետևյալ կերպ. «Գիշերօթիկ դպրոցները հանրակրթական են, իսկ հանրակրթական ուսուցումն ունի իր նախարարությունը՝ կրթության և գիտության: Ոչ մի դպրոց այդ նախարարությունից այլ նախարարության փոխանցելու հիմք չկա, ոչ էլ ճիշտ եմ համարում: Այլ հարց է, որ 49 գիշերօթիկ դպրոցների կազմում ունենք երկու մանկատուն՝ «Զատիկը» և «Կարմրան», որտեղ երեխաները բնակվում են, իսկ ուսուցումը բնականոն ձևով ստանում են դրսի միջնակարգ դպրոցում: Բնականաբար, նրանց ուսուցումը վերահսկվում է կրթության և գիտության նախարարության կողմից: Հետագայում մանկատները, մտավոր հետամնաց երեխաների գիշերօթիկ դպրոցները կտրվե՞ն այլ նախարարությանը, թե ոչ, այդ հարցն այսօր քննարկվում է»:

Պրն Մշեցյանի խոսքով, դրանց փոխանցումն անցում մի շարք դժվարություններ է ծնում: Սոցիալական ոլորտից ելնելով ճիշտ կլինի, որ նշված մանկատների բնակիչների կյանքն այլ նախարարության խնամակալության տակ լինի, քանի որ 18 տարեկանից հետո, փաստորեն, այդ երեխաները կրթության և գիտության համակարգում չեն համարվում, որովհետև բարձրագույն ուսումնական հաստատություն չեն կարող ընդունվել և ստիպված են չափահասի է: Միևնույն ժամանակ, պետությունը պետք է հոգա նրանց աշխատանքի, բնակարանով ապահովելու հարցը: Այդ նպատակի համար, պրն Մշեցյանի կարծիքով, առավելագույնս նախարարությունը սոցապն է, որն իր հերթին պատրաստակամություն է հայտնել վերցնելու այդ մանկատները և նշված տիպի գիշերօթիկ դպրոցները:

Փոխնախարարը բացատրեց նաև, որ իրենց ենթակայության տակ ունեն 27 տարբեր տիպի հատուկ գիշերօթիկ դպրոցներ, որոնցից մտավոր հետամնացների են 2-3-ը, իսկ մնացածը առավելապես օժանդակ հանրակրթական դպրոցներ են և իմաստ չունի դրանք հանձնել այս կամ այն նախարարությանը: Նրա ասելով կար մի նախագիծ՝ սոցապնախարարությանը հանձնելու դպրոց-ինտերնատները, որը այլ ձևով կազմավորված գիշերօթիկ դպրոց: Այնուհետև, ի րենց [illegible] կարող են հանձնել նշված երեխաները և Նախարարության [illegible] 11 օժանդակ գիշերօթիկ դպրոցը: Նշված մանկատների երեխաների ուսման պրոցեսը վերահսկվում է կրթության և գիտության նախարարության կողմից, որովհետև նրանք կրթությունը ստանում են միջնակարգ դպրոցում: Սակայն, այս դեպքում վերաբերվում է մանկատան հակակշռությանը, բայց ոչ նրա ուսման պրոցեսին [illegible] ու մանկատան [illegible] վերցրած կրթական չէ և երեխաների [illegible] 18 տարին լրանալուց հետո իրենց [illegible] պետք է [illegible] [illegible] փոխնախարարը [illegible] ոչ մի դպրոց չի փակվի [illegible] որովհետև դպրոց [illegible] չէ և [illegible] [illegible] է [illegible] միայն [illegible] ու ոչ թե [illegible] նշեց պրն Մշեցյանը:

ՍՈՍԱ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

Լրտեսի ճակատագիրը. Գեւորգ Աղաբեկով

Գեւորգ Աղաբեկով։ Երկար տարիներ այս անունը արգելքի տակ էր. միայն մասնագետներից քչերը գիտեին նրա մասին։ 20-30-ական թվականներին խորհրդային հետախուզության անվանի դեմքերից էր։ Ղեկավարում էր խորհրդային հետախուզությունը Միջին եւ Մերձավոր Արեւելքի երկրներում։ Աղաբեկովը իրավամբ չէր զիջում անգլիացի հանրահայտ հետախույզ Արաբիո Լոուրենսին։ Սակայն Աղաբեկովի ճակատագիրն այլ էր։ Նրա կյանքը նման էր արկածային վեպի։ Նա առաջին խոշոր հետախույզ-չեկիստներից էր, որը փախավ ստալինյան ռեժիմից եւ Արեւմուտքում հանդես եկավ ՊԱԿ-ի նախակարապետ Գլխավոր քաղաքական վարչության գործունեության մերկացումով։ Եվ դարձավ ստալինյան ռեժիմի զոհը։

1929 թվականի նոյեմբերի 27-ին Օդեսայից Աստրախան մեկնած խորհրդային «Չիչերին» շոգենավի ուղեւորների թվում էր մի հայորդի, որը գրանցված էր Ներսես Հովսեփյան անունով։ Հովանավոր նրա ազգանունը Հարությունով էր, սակայն Պարսկաստանում, ինչպես հայտնի դարձավ հետագայում, նա ապրում էր Գեւորգ Աղաբեկով անունով։ Նա նստանավից էր Աստրախանում նույն ուղեւորին, որը դրանից առաջ գրանցվում էր Թեհրանում խորհրդային հատուկ ծառայության ցանցի ղեկավար դիվանագիտական կամ առեւտրի անհատական գործունեությամբ հաղորդված։ Քաղվարչության այդ անհեթեթ գործակալի ուղեւորական ճողը պետք է լիներ հետախուզների եւ գրանիքների փախստական ֆինանսի կառավարչի ուղեւորը։ Առեւտրական այս անունը վի ու, երբ նա անցավ Արեւմուտք, մանրամասն ներկայացրեց ուժասանի «կլուբների», որ կիրառում էր Իրանում։ Բրիտանական հետախուզության ղեկավար բարոն Ֆեներսպի ակցում չհասկացավ, որ Իրանում բեկանական դիվանագիտական ամբողջ փաստի զանցառնված էր Գլխավոր Քաղվարչության կողմից։ Բարոնի վկայությամբ, ի դուստ խոսք դրան Աղաբեկովի առաջարկից մի վարձ անցկացնել։ Դրանից սկզբից փակված եւ կարված մի ծրար։ Նա ծառայ հարեւան սենյակ եւ կես ժամից հետո ծրարը վերադարձրեց անխափան վիճակում, հայտնելով ծրարում գտնվող փաստաթղթի բովանդակությունը։ Անգլիական հետախուզության համար նույնիսկ անհեթեթ եղավ այն, որ 1926 թվականից ի վեր խորհրդային հետախուզությունը իր տրամադրության տակ ուներ Լոնդոնից եկած Եվրոպայի գործողությունները։ Աղաբեկովի խնդիրը ոչ այնքան լրտեսությունն էր, որքան խափանիչ գործունեության մեխանիզմի այնտեղի ծավալումը։ Այդ տարածաշրջանում բախվում էին Անգլիայի եւ Ռուսաստանի ազդեցությունը։ Սակայն այդ խորը նստված գործողությունը հանկարծակի ձախողվեց Աղաբեկովի [illegible] պատճառով։

Լայն ծանոթությունների Աստրախանի գրասենյակի մենակ տերը, շուտ եւ հմայիչ «Ներսես Հովսեփյանը» կարգավորում էր իր ձեռնարկության առեւտուրը, գործարարության վարում Եվրոպայի առեւտրական ընկերությունների հետ եւ մասնակցում էր բարեգործական ... կան։ Իսկ գաղտնի գործակալ Գեւորգ Աղաբեկովը ոչ պակաս հաջողությամբ աշխատում էր անհեթեթ ցանցի ստեղծման վրա, գաղտնի բնակարանում ստեղծեց ընդհատա-

Արխիվների փաստերը, որոնք մի դարաշրջան Աղաբեկովի հետ ... կա բոլոր տեսակի հարաբերություններ, դուստրն ... Փարիզ։ Այն տեղ ժամանակ նա խորհրդային ... հետախույզը։ Վճռական խույս կատարվեց։ Նրան սկզբում չհաջողվեց օտարերկրյա հետախուզությունների հետ կապ հաստատել։ 1930 թվականի օգոստոսին ֆրանսիական իշխանությունները նրան արտաքսեցին Բելգիա, Հարությունով ազգանունով նա բնակվեց Բրյուսելում։ Արտաքսման դատական հանգամանքով Միլյուկովի կողմից հրատարակվող «Վերջին նորություններ» թերթում Աղաբեկովի հակախորհրդային հոդվածի հրապարակումը։ Ֆրանսիացիները համաձայն չէին զանկանում վտանգել ԽՍՀՄ-ի հետ դիվանագիտական հարաբերությունները։

Վերջապես Բրյուսելում կապ ընկավ ծառայի գլխ Վաւնու ... Օդեսայի ճանապարհին կանգնած խորհրդային շոգենավ, այնտեղ բանկ եւ տպարանից ... Կոնստանդնուպոլսի հանգստում։ Դրա համար գործողության մեջ դրվեցին Քաղվարչության եվրոպական բոլոր ուժերը, նրա ... տարբերը գործակալները։

Գեներալներ տեղափոխվելով ինչ առաջ Աղաբեկովը փաստորեն դարձավ բրիտանական գաղտնի ծառայության գործակալը։ Թե ինչո՞վ էր զբաղվում անհայտ է։ Բելգիում նա գործարար ունէր կապեր ունի։ Այստեղ 1930-ին նա սկսեց հրատարակել իր առաջին «Գ.Պ.Ու. Չեկիստի նոթեր» գիրքը։ 1936-ի ամբողջին ակտավեց նրա ամուսնական սիրո պատմությունը։ Նա բաժանվեց Իզաբելից, որը վերադարձավ իր կնոջական ազգանունին եւ մեկնեց Անգլիա։ Իսկ հատուկ ծառա-

ֆիրմայի ճակատ թաքնված էր լրտեսական բույնը, որի դարձն էր ... Տարածքն ընդգրկում էր ողջ Մերձավոր Արեւելքը։ Աղաբեկովի «ծառայության» դաշտի մեջ էին մտնում Սիրիան, Պաղեստինը, Եգիպտոսը եւ նախկինում Թուրքիան, բացառությամբ Աստրախանի, որտեղ խորհրդային դիվանագիտական միսիայի կազմում գործում էր Քաղվարչության «լեգալ» գործակալությունը։

Աղաբեկովի վաղ պատանեկության մասին գրեթե ոչինչ հայտնի չէ։ Իր գործում նա միայն նշում է, որ ավարտել է գիմնազիան եւ ռազմագիտական ուսումնարանի ժամանակ ծառայել է Կարմիր բանակում։

Այն ժամանակ կլ մեկ է կոմկուսի շարքերը, նկատելիորեն եղել է ներքին ծառայության զորքերի զանձնակազմի հրամանատար։ Կուսակցության գավառային կոմիտեի ուղեգրով ուղարկվել է Չեկայում աշխատելու։ Աղաբեկովը փոխադրվում է մի նոր արեւելյան բաժանմունք, որի շրջանակներում ... գիծ Միջին Ասիա։ Նա ուղեւորվեց Բուխարայի ժողովրդական հանրապետության հետախուզական բաժնի պետ, իսկ նրա կանոնավոր գործունեության ՉԿ-ի անկախ գործակալության պետն էր։

Աղաբեկովը գինվորական հետախուզության մի աշխատակցի հետ կարողացավ բացահայտել Էնվեր փաշայի ջոկատը եւ նրան հայտնաբերելով, կանչեց խորհրդային զորքերի։ 1921 թվականի օգոստոսի 4-ին Հակոբ Մելքումովի ղեկավարած ջոկատի հետ ընդհարման ժամանակ Էնվեր փաշան սպանվեց։

Շուտով նա հայտնվեց Աֆղանստանում եւ խորհրդային դեսպանատան կազմում ակտիվ ուղղեց ... Քաղվարչության գործակալությունը։

Աղաբեկովի հետագա կարիերան ընթացավ շատ բարեհաջող, նա մի նոր հայտ գործողություններ կատարեց Աֆղանստանում եւ Պարսկաստանում, իսկ 1928 թվականին դարձավ ԳՔՎ արեւելյան բաժնի պետը։ Գաղտնի ծառայության մասնագետների խորհրդակցության դա բավական բարձր կարգ էր եւ նշանակում էր կուսակցական բարձրագույն ղեկավարության եւ հատկապես Ստալինի մեծ վստահություն։

Խորհրդային գաղտնի գործակալների ակտիվության հիմնական նպատակն էր այն մարդկանց հայտնաբերումը, որոնք շփվում էին գաղտնի ծառայությունների հետ։ Ընդ որում հատուկ ուշադրություն էին դարձնում արեւմտյան դիվանագիտական միսիաներին, եւ ԳՔՎ-ը ամենածանր հաշվետվության համար դիվանագիտական փոստի վերծանման գործում։ Աղաբեկովն այդ գործի չներդրված վարպետն էր։ Ավե-

րոլոր հաղորդումներ, որոնք հասցեագրված էին Թեհրանին եւ նույն Հնդկաստանին։

Մեշհեդում աշխատող Աղաբեկովի ծառայել յուրաքանչյուր ամիս բացում էին 500-ից ավելի դիվանագիտական նամակներ։ Անգլիացիների եւ բելգիացիների համար միայն զարմանալի պետք էր, որ ԳՔՎ-ի ծածուկ ծառայությունների ակտիվորեն գործում էին ամբողջ աշխարհի խորհրդային ներկայացուցչություններում։ Խորհրդային հետախուզությունը նման գործողությունների ծախսում էր չնչին գումարներ։ Համեմատելու, Մեշհեդում ԳՔՎ-ին հանձնված յուրաքանչյուր անգլիական կամ պարսկական նամակի համար փոստային աշխատողի ուղեւորությունները ստանում էին ընդամենը 2 դոլար։

Աղաբեկովին գործողեցին Աստրախանում, նախկին գործակալ Յակով Բլյումկինի փոխարեն, որը հայտնի էր 1918 թվականին գերմանական դեսպան կոմս Միրբախի սպանությամբ եւ որին հետո կանչեցին Մոսկվա, Թուրքիայում անտառում գտնվող Տրոցկու հետ շփվելու համար։ Գլխավոր Քաղվարչության գործակալների ցանցը մնում էր առանց ղեկավարի։ Կենտրոնի գործակալը պետք է հատուկ ուշադրություն դարձներ ռազմական ... ԽՍՀՄ-ի Քաղաքական ղեկավարությունը մտադիր էր օգտագործել Իրանի եւ արաբների ընդվզումները։ Կոնկրետ նրանց, ըստ նախատեսության, նրա հետքը կորցնել բրիտանացի կողմին։ Աստրախանը, ծառայում էր կապող օղակ Աղաբեկովի եւ դրանով իսկ ամբողջ իր գործերը Պաղեստինում ոչնչացնելու։

Աղաբեկովին հանձնարարվել էր այդ տարածքում անցկացնել մի շարք նոր գործողություններ։ Օրինակ, նրա առաջադրանքի մեջ էր մտնում Պաղեստինում շրջափակել խորհրդային արաբական խոշոր ուժերը ստեղծելու հնարավորությունները, որը կմիավորեր սիոնիստներին եւ նրանց հակառակորդներին։ Այդ նպատակի իրականացման համար նախատեսվում էր հանձնել եվրոպացի կառավարող կուսակցության դրամական միջոցներ։ Եվ այնուհետեւ նրա նախկին անդամներից ստեղծել նոր խմբավորում, որը եվրոպական կոմունիստների հետ կազմելու էր կապեր։ Ամենամեծ գումարները արդեն ստացվում էին Բեռլինից ԳՔՎ-ի ֆինանսական կենտրոնից, որը ֆինանսավորում էր Արեւմտյան կյա լուսանկարչական լաբորատորիա։ Աստրախանի հայտնի հանդեսից կազմակերպում էր գործակալներ, զավակին բերելով մի շարք գործակալներ։ Նա զգում էր, որ այդ նախաձեռնության մասին Մոսկվան կարող է իմանալ։ Սակայն նա արդեն շոգենավի վրա էր։ Աղաբեկովի փախուստը մի շնչի մասին տեղեկացավ։ Նա գրում է, որ այդ նավը առաջացել էր։ Նախօրոք, նախարարական ներկայացուցիչների միջոցով։ Նրա խոսքով, ամբողջին Մոսկվայում նրան ասոցիացնում պարզ էր դարձել սովետական արտաքին քաղաքականության ակրեղեն բնույթը։ Քաղաքական կողմի ղեկավարությունը եւ փաստերի կեղծումը ներկայացված ամբողջ Ստալինի դեմ, կոմունիստական դատարանների ... եւ իրական կյանքի հակասությունը։

Աղաբեկովի փախուստում ոչ պակաս դեր խաղաց նաեւ անձնական պատմությունը։ «Սիրային» մեկնաբանության հերոսն անգլիացի Գարդեն Բոսկ Շեյնիրը դա է հասկանալու։ Աղաբեկովի սիրո պատմությունը երկար խոսել չի կարողանա, ապահովման վերաբերյալ, կարոտելով եւ անգլերեն, նա սկսել էր դասեր առնել անգլուհի Բոսկ Շեյնիրից։ Տարիներ շարունակ տեւած զուգընթացական գործերով ծանոթությունը ... բանը հասել էր այն բանին, երբ նրանք սիրահարված էին։ Նա իրականում ամուսնացած էր։ Ինչպես երեւում է բոլոր զավակներով, որի տարիքը Ամեն դեպքում ավելի զորեղ է սերտ հետախուզական ... Աղաբեկովը կարողացել է իրեն պահել ... Կայսերական հակառակ, եւ վերջնական սեպտեմբեր ... Միայն 1930 թվականի հունիսի 2-ին, Աղաբեկովի Փարիզ մեկնելուց 8 օր անց, Բեռլինում ԳՔՎ-ի ներկայացուցիչը, որը աշխատում էր դեսպանատունում, ծանուցագիր ստացավ Մոսկվայից Աղաբեկովին հայտնի 10 գործակալների հետ։ Նրան պարզել, որ անգլիական հետախուզության պաշտոնյաներ, կազմված Աղաբեկովի ոչնչացման ծրագրերի կատարման հետ, առաջինը բացահայտեցին այն հանգամանքը, որ խորհրդային հետախուզության հանգրվանի նրա մերկացումները։ Խորհրդային գործակալությունը ժամանակ ստացավ հետախուզական կապերը փոխելու համար։ Սակայն այդ ժամանակից Մոսկվան չկարողացավ լիովին օգտվել։ Ստալինի ուղարկած ընդամենը մի ուրիշ, նրա սիրած ճանապարհը հակառակորդի ֆիզիկական վերացումը։ Սակայն իր գործողություններով Աղաբեկովը Ստալինից առաջ ընկավ։ Աղաբեկովի մերկացումները խորհրդային հետախուզության համար նշանակում էին անհաջող ծախսված միլիոնավոր դրամների բռնագրավում։

Մոսկվան մեկնեց բազմազան գործողություններ, փորձեց Աղաբեկովի ... ազդեցություն ունեցող պաշտոնյաների կորուստը, նրա վրա ցրտահարում փոխանցումներ։ Աստրախանում նա ողջ Արեւմուտքում ընդհանուր կապերի ... Իրանում նրան հաջող համար։ Ամենօրյա ճնշման համար թուրքերը հայտնագործել էին թվով 10 բազում ֆրանսիացի միջոցները։

1937-ի ամառը Աղաբեկովը մեկ ազգային հասարակական ոճրագործության ընթացքում ... Աղաբեկովը ներգրավել է այդ երկրից գերմանական ամենաբարձր ... խորհրդային նախկին գործերի մասին մեծ ուշադրություն ունեցող կազմակերպել պարզ փաստեր, որոնք գնահատում էին բոլոր գործողությունները։ Բռնագրավված ստեղծագործությունները տեղափոխված էին ֆրանսիական սահմանով եւ հետո ընկնում էին ... թագավորների ձեռքը։ Այս ձեռքով բերված փողերը փոխանցում էին խորհրդային օգնությունը իսպանական հանրապետականներին։ Միջնորդների միջոցով Աղաբեկովը առաջարկեց ծանոթանալ այսպես կոչված «Բրյուսելյան մի ընկերոջ» եւ Եւրոպական հանրային ընտրանքների ... Հավանաբար այս առաջարկությունն այլ կերպ, նա գրեց մի դրամական ինչ-որ մի գնահատում չպետք է հասցնի խորհրդային սահմանը հաշվի առնելու, մեծ գործակալական Իսպանիայից լինի խորհրդային գործակալներ։ Նրան առաջարկված խոստացան 10 հազար ֆրանկ եւ վճարելու մի նոր անձնագրի համար։

1937-ի ամռանը Աղաբեկովը բնակվում էր հատուկ ... ընդունում ինչ-որ ... վեցից ավելի ... Աղաբեկովի ... Բոսկ Շեյնիրը ... փախուստից ... Աղաբեկովի գիրքը հրատարակվել էր ... մի քանի ամիս հետո։

Համաձայն վարկածի, ամենահավանական պատրաստված թակարդ եւ համարելով, որ իրեն հնարավորություն կընձեռի կատարել միայն մեկ երթ (որը կծառայի որպես խայծ), իսկ երկրորդ անգամ կլինի նրան, Աղաբեկովը ուղեւորվում է բոլորին վիճակի մեջ բացահայտող երեքի։ Նրա ճակատագիրը պարզ էր. թերեւս մի ամենամեծ կյանք եւ անհետացում։

Գեւորգ Աղաբեկովի արյունը թափվեց 62 տարեկան հասակում, 1971 թվականի նոյեմբերի 29-ին, Նյու Յորքում, որտեղ ծառայում էր ԱՄՆ-ի անգլիական միսիայում։

ՎԱՐԴԳԵՍ ԼՈՒՍԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Էգեյան ծովի այժմյան կարգավիճակը միջազգային համաձայնագրերով ամրագրված է միջազգային չափանիշներին։ Երբ 1923 թվին Լոզանի պայմանագրով, ... Թուրքիայի. Անատոլիայի Էգեյանի 4 կղզիներ համաձայնեցին Հունաստանին, իսկ երբ 1947 թվին ԱՄՆ-ի ... Դոդեկանեսյան 12 կղզի-

1994 թվի ԱՄՆ-ի կոնֆերանսը եւ այլ ... սահմանում են ... 12 մղոն ... 1,8 կիլոմետր ... Թուրքիան ... միջազգային պայմանագրերին եւ ... Սեւ ու Միջերկրական ծովերում իր ծովային սահմանները 12

մղոն, եթե ուզենք, բայց մենք ... »։

Այդ կղզու ... Էգեյան ... Թուրքիան ... Հունաստանին ... ԱՄՆ-ում ...

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Էգեյանի երկնակամարում սեւ թուխպեր են կուտակվում

Հույն-թուրքական միջպետական հարաբերություններում բնորոշ հարասեւ խրոնիկական կոնֆլիկտայնությունն է։ Երկու երկրների շահերը ոչ միայն չեն համընկնում, այլեւ տրամագծորեն հակասում են միմյանց Էգեյան ծովի, ինչպես նաեւ կիպրական հարցերը երկու երկրների կենսական շահերի համընդհանուր առաջնային, լուրջ բնույթի «փոշ» հարցեր։

... Հունաստանին, ... Թուրքիայի ... 16 կղզիների ... 73 տարի ... Էգեյան ծովի ...

... Հունաստանի ... Թուրքիայի ... 1995 թ. ... casus belli ... 1974 թվին ... 300 ... 1958 թվի Ժնեւի կոնվենցիա...

... 20 տարի ... Էգեյան ծովի ... Հունաստանի եւ Թուրքիայի ...

ՏԻԳՐԱՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հեծանիվների գերարտադրություն Չինաստանում

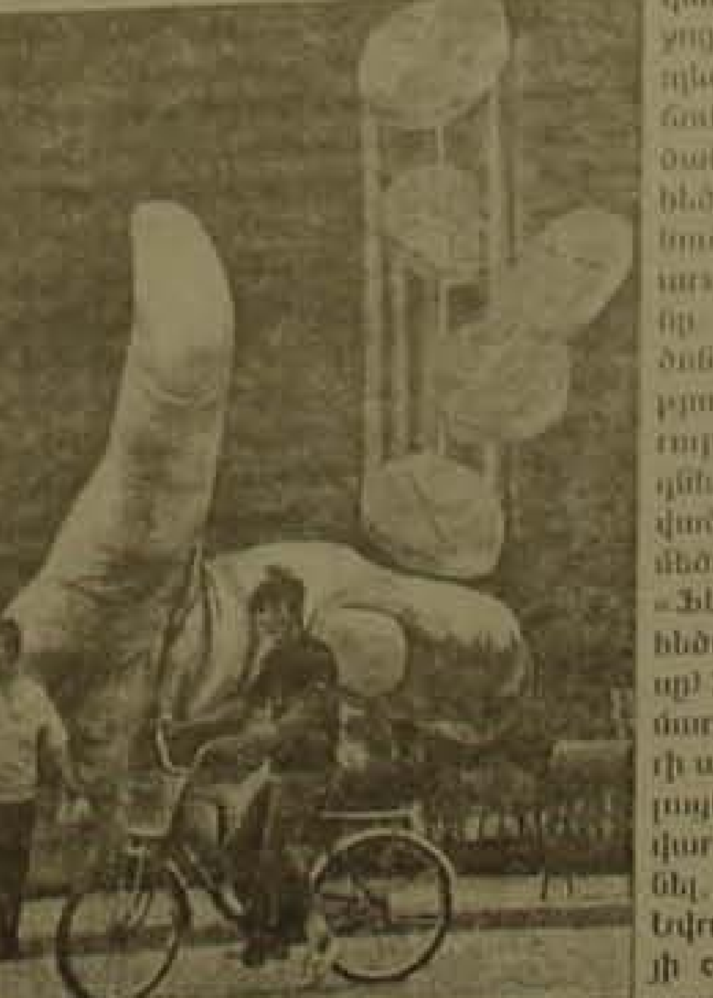

... 1995 թ. ... 5,4 մլն. ... 17 տոկոսի ... 70 տոկոսով ...

Դժվար ժամանակներ է ապրում ոչ միայն «Ֆենիքս»։ ՉԺՀ հեծանվային շուկան բնութագրվում է գերարտադրության հետեւանքով։ Տնտեսության մոտ 300 արտադրողներ տարեկան թողարկում են ավելի քան 50 մլն հեծանիվ, մինչդեռ ներքին շուկան կարող է ընդունել առավելագույնը 30 միլիոն։ Չինաստանում հեծանիվն առաջվա պես մնում է հիմնական փոխադրամիջոց։ Երկրում նախկին փոխադրամիջոց է մոտ 400 մլն հեծանիվ, կամ ... հեծանիվ։ Սակայն ...

... 1995 թ. ... 1995 թ. ... 1,3 մլն հեծանիվ ... 25 տոկոսով 54,7 մլն ... 10 տոկոսով ...

Չինաստանը ներկայումս տարեկան արտահանում է 13-14 մլն հեծանիվ, որոնք պահեստամասերի առումներով հետ մեկտեղ երկրին բերում են մոտ 700 մլն դոլար։

«ՖԻՆԱՆՍԱՅԱՆԵ ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

ՍԱՐՍԱՓ ՏՐՎԱԾ ՍՈՒՍԵՐ

Իսպանիան մեղադրում է Պինոչետին եւ նրա գեներալներին

Իսպանիայի Գերագույն դատարանը իրեն իրավասու է համարել դատելու Չիլիի նախկին բռնապետ եւ ներկայումս այդ երկրի զինված ուժերի գլխավոր հրամանատար գեներալ Պինոչետին։ Նա մեղադրվում է այն բանում, որ իր կամակատարների հետ մեկտեղ պատասխանատու է Չիլիում 1973-1990 թթ. իր կառավարման ժամանակահատվածում Իսպանիայի քաղաքացիների խոշտանգումների, սպանության եւ անհետացման համար։

Դատարանը Պինոչետից բացի մեղադրյալի աթոռին է ուզում նստեցնել Չիլիի ցամաքային բանակի եւ ռազմաօդային ուժերի նախկին հրամանատարներ Խոսե Մերինոյին եւ Գուստավո Գուսմանին, ինչպես նաեւ կարաբինիերների շեֆ Ռոդոլֆո Ստանգեին։ Նրանք բոլորը մեղադրվում են 6 իսպանացիների սպանության մեղսակից լինելու մեջ, որոնցից եր Լատինական Ամերիկայում ՄԱԿ-ի տնտեսական հանձնաժողովի աշխատակից Կարմելո Սորիան։ Պահնորդությունը նրան առեւանգել էր 1976 թ. հուլիսի 14-ին, իսկ 2 օր անց նրան մեռած էին գտել իր ավտոմեքենայում։ Ինչպես հայտնի է, չիլիացի զինվորականները համաներում ստացան Պինոչետի 1978 թ. հրամանագրով եւ իրենց հայրենիքում իրավաբանական որեւէ պատասխանատվություն չեն կրում բռնատիրության տարիներին գործած ոճիրների համար։

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

ԾՐԱԳՐԵՐ

Հանրապետականների նախընտրական պլատֆորմը եւ զենքի արտոնագիրը

Հայ ժամուկի ընթերցողներին այնքան էլ ծանոթ չէ Արթ Բուխվալդի անունը։ «Ինտերնեշնլ Հերալդ Տրիբյուն» թերթի այս սյունակագիրն արդեն 3 տասնամյակ շարունակում է շաբաթը մի քանի անգամ բերքի վերջին էջի վերեւի ձախ անկյունում հրապարակել իր երգիծական սյունակները, որոնք որևան հաճելի, առաջին պահին միամիտ-պարզամիտ, վերջին տպավորությամբ նույնքան եւ ավելի սրամիտ են։ Ընդհանրապես ամերիկյան կյանքն է երգիծագրի նյութը, սակայն նրա թեման քաղաքական եզրակացությունը միշտ էլ միջազգային հնչեղություն ունի։ Քանզի ոչնչացնում է ոչնչությունը, բռնակալությունը, քաղաքագետների անխղճությունը եւ այլն, եւ այլն... Այս օրերին, երբ Մ. Նահանգներում նախագահական ընտրապայքարը հետզհետե մտնում է վերջնական փուլ եւ հանրապետական կուսակցությունը պատրաստվում է իր համաժողովում ճշտել կուսակցության պլատֆորմը, որտեղ գլխավոր եւ ամենակարեւոր հարցերից մեկը քաղաքացիների զենք ունենալու եւ կրելու իրավունքն է, առաջ կարելի է պատկերացնել, թե երգիծելու ի՞նչ անսպառ նյութ կա Բուխվալդի համար։ Թարգմանաբար ներկայացնում ենք դրանցից մեկը, խոստանալով ապագայում եւս նմուշներ ներկայացնել մեծ երգիծաբանից։

-Հանրապետականների միջեւ մեծ տարաձայնություն կա աբորտական վիժումների վերաբերյալ կուսակցության ծրագրի շուրջ։ Սակայն թվում է, որ կուսակցության զենքի կողմնակիցների խաղաղականության շուրջ ոչ մի անհամաձայնություն չի լինի։ Հանրապետականներն ու Հրազենի ազգային ընկերությունը (ՀԱԸ) ասես մեկ լինեն։

– Ինչո՞ւ,– հարցրեցի Ֆիֆրոնեյին։

– Որովհետեւ ընտրություններում պարտվելու դեպքում հանրապետականները ուզում են համոզված լինել, որ բազմակրակային զենք ունեն ինքնապաշտպանության համար,– ասաց նա։

– Կարո՞ղ են նրանք դա անել ուղղակի հրացաններով, իսկ կիսաավտոմատ զենքերը թողնել վաճառքից։

– Ոչ, որովհետեւ հանրապետականները չեն ուզում, որ կառավարությունն իրենց ասի, թե ինչ տեսակի զենքով կարող են ինքնապաշտպան լինել։ Սա դա է Բրեդիի օրենքի շուրջ վեճերի պատճառը։ Նախքան հրացան գնելը պետք է սպասել 5 օր։ Սա պարզապես շատ երկար ժամանակահատված է, եթե դու ցանկանում ես մի քանի սառնասիրտ մարդիկ ուզում են զինապահել այս երկիրը եւ անհնարին դարձնել ծնողների ընտրությամբ զենքի ծախսերումը։ Նրանց այդ տեսակետը ՀԱԸ-ի համար ավելի կլինի։ Գիտե՞ք, թե որքան աշխատանքային տեղեր բաժինս կմնան, եթե վերջինս գրկվի գործից։

– Որքա՞ն։

– Չհաշված խոսնակներին, այնտեղ կան հարյուրավոր մարդիկ, որոնք Կոնգրեսի անդամներին քաղաքական աջակցություն են ցույց տալիս։ Հազարավոր մարդիկ, որոնք Կապիտոլիում գրավված են լոբբինգով։ Առանց զենքի, թե որքան համակարգիչներ, որոնցով խմբագրին նամակներ են գրում իրենց զենք կրելու օրենսդրական իրավունքների վերաբերյալ, կմնան անգործ։

– Վերջին հետազոտությունները ցույց են տվել, ասացի ես, որ ավելի շատ երեխաներ են սպանվել հրացաններով, քան այլ առարկաներով։ Արդյո՞ք սա չի՞ ստիպում հանրապետականներին լավ մտածել կուսակցության պլատֆորմում հրազենին կողմ կեցվածք ունենալու մասին։

– Հնարավոր է, բայց դա չի նշանակում, որ մենք երբեւէ կփոխենք մեր կարծիքը։ Եթե ընտրություն կատարելու լինենք Բրեդիի եւ Դեյվի Քրոկեթի միջեւ, ապա մենք կընտրենք վերջինիս։ Այլ ... համար ... զենքերն են սպանում երեխաներին, այլ երեխաները՝ երեխաներին։

– Այսինքն, դուք չե՞ք ընդունում Սան Ֆրանցիսկոյում քաղաքում ունենալու զենք կրելու իրավունքի կեսի շուրջ։

– Եթե որեւէ պատգամավոր ինչ-որ բան ասի, մենք նրան կփոխենք։

Ես Ֆիֆրոնեյին ասացի, որ ... համար ... Ես ... որ կան մի քանի ... որոնք կլուծվեն ... Հրազենի ... իրավունքը հետ ...

– Սա այնքան հասու է ... ինչպես ... – ասաց նա։ – Եթե դուք կողմնակից եք ... զենքին, ուրեմն դուք կողմնակից եք մարդասպանին։

– Բոլ Դոուլը ... պետք է ... եւ եթե մենք կարողանանք բավականաչափ ... համար ... Կոնգրեսին, ապա նա կշահի ընտրությունները։

– Արդյո՞ք հանրապետականները հրազենի հանդեպ ... են ...

– Մենք մտածել ենք այդ մասին եւ հետո մերժել այն։ Եթե զենքի վերահսկողությունը հանձնարարվի ընդհանուրի մեջ ... նրանց քանակը չի բերի։

– Ի՞նչ կանեք դուք, երբ նրանք շարունակեն մեզ դիմագրավել ընտրություններից հետո։

Ֆիֆրոնեյը ցցեց մատները եւ մոտաց «ՀԱԸ» (կրակել)։

ԱՐԱՄ ՂԱՆԱԼԱՆՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

[illegible]

Գրողներին հարկավոր է նաև մայր կազմակերպության աջակցությունը

Շիրակի գրական կյանքի զարկերակն այսօր զուգե թույլ ու ոչ համաչափ, այնուամենայնիվ շարունակում է բաբախել: Սա երե նկատի ունենանք, որ հիմա էլ գրվում են բանաստեղծություններ, արձակ գործեր, նույնիսկ գրեր են տպագրվում... Սակայն այդ գործընթացը բխում է, տեղի է ունենում մի տեսակ ներփակ, ինքն իր մեջ, հաճախ կրելով դիլետանտային բնույթ, մնում է գրեթե աննկատ: Սա էլ, մյուս կողմից, հիմք է տալիս ասելու (եւ թող հակասություն չթվա), որ այստեղ գրական կյանք լայն իմաստով չկա կամ գոնե չի զգացվում: Ավելին: Ըստ բանաստեղծ Արա Արզյանի, Շիրակը, բեկուզ եւ արհեստականորեն, դուրս է մնացել կամ դուրս է թողնվել հանրապետության գրական գործընթացից: Մինչդեռ, բաստրագետ Լեւոն Մուրադյանի ղեկավարությամբ, գրական կյանքը ՀԳՄ այլ բաժանմունքներում, օրինակ Վանաձորում, վերելք է ապրում:

[illegible]

Նանսի քանդարանում՝ նաև հայերենի գեղագրության ստուդիա

[illegible]

[illegible]

Վ. Ռ.

ՌՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

310 հայերեն ձեռագիր Թբիլիսիում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրաստանի մայրաքաղաքում պահվում է 310 հայերեն ձեռագիր, որոնք տեղի ձեռագրերի ինստիտուտի սեփականությունն են: Երկու հանրապետությունների ձեռագրերի ինստիտուտների համաձայնությամբ՝ դրանց հետագա ուսումնասիրումը կատարելու է Հայաստանի ազգային գրադարանի տնօրեն, պատմական գիտությունների թեկնածու Գեւորգ Տեր-Վարդանյանը:

Գեւորգ Տեր-Վարդանյանը Արմենոլոգների բոլորակցին ասաց, որ ձեռագրերի նկարագրությունը ժամանակին արել է Մատենադարանի աշխատող Մամոն Լաղափարյանը, որի մահվան պատճառով աշխատանքը կիսատ է մնացել: Նկարագրությունը կազմում է մի ստվար հատոր, եւ այժմ ծրագրվում է դրա հրատարակումը:

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Օգոստոսի վերջին վրաց եւ ռուս մշակույթի օրեր Երևանում

[illegible]

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Նոր հայերը»՝ «Մեզոնի աստղ»

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Յուրմալայում անցկացված ուրախների եւ հնարամիտների ակումբների փառատոնում, որին մասնակցում էին ԱՊՀ եւ Բալթյան երկրների ներկայացուցիչները, Երեւանի «Նոր հայեր» խումբը դարձյալ տոնեց իր հաղթանակը: Սահմանված երեք մրցանակներից մեկը՝ «Մեզոնի աստղը», շնորհվեց երեւանյան թիմին: Դաղստանի թիմը, որի հետ «Նոր հայերը» առնանը հանդես կգան Մոսկվայում, արժանացել է «Յին դասականներ», իսկ Ռիգայի թիմը՝ «Դեբյուտ» մրցանակին: Չինտարիի (Յուրմալա) համերգասրահում կայացած ուրախների ու հնարամիտների մրցույթի տեսագրությունը օգոստոսի 11-ին երեր կցրվի Ռուսաստանի հեռուստաալիքով:

«Ստամբուլ-96»-ին կմասնակցի նաև Հայաստանը

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ստամբուլ-96» համաշխարհային ֆիլատելիստական ցուցահանդեսին, որի հանդիսավոր բացումը տեղի կունենա սեպտեմբերի 25-ին, մասնակից 70-75 երկրների թվում կլինի նաև Հայաստանը: Ցուցահանդեսի կոմիսար, Հայաստանի ֆիլատելիստների միության նախագահ Սուրեն Առաքելովը Ստամբուլ կտանի Իգոր Սագուրի նամականիշերը՝ «Փոստային դաս» շարից, Կուրղալյանի թեմատիկ եւ Զաքյանի մեծարժեք հավաքածուները: Նա Ստամբուլում կմասնակցի նաև Միջազգային ֆիլատելիստական ֆեդերացիայի համաժողովին:

Մարտիրոսյան եղբայրների բասը կլսվի Ֆրանկֆուրտում և Բարսելոնում

[illegible]

ՍՊՈՐՏ

Սալոնիկը 97-ին Եվրոպայի մշակութային մայրաքաղաք

ՅՈՒՆԵՍԱԿՕ-ի որոշմամբ, 1997-ին Հունաստանի Սալոնիկ քաղաքը կլինի Եվրոպայի մշակութային մայրաքաղաք: [illegible]

[illegible]

Անվայելուչ Դավիթը

[illegible]

ԱԶԳ

Մարզական

ԳԱՎԱԹԱԳԻՐՆԵՐԻ ԳԱՎԱԹ

«Կոտայքի» հաջող նորամուտը

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

[illegible]

«ԿՈՏԱՅՔ» (ԱԲՈՎՅԱՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ)-ԱԷԿ (ԼԱՌՆԱԿԱ, ԿԻՊՐՈՍ) 1-0 (0-0)
Երեւան, 8 օգոստոսի, 1996 թ., «Հրազդան» մարզադաշտ:
Գլխավոր մրցավար՝ Սերգեյ Բրագա (Լատվիա):
«Կոտայք» – Արմեն Ավանեսյան, Ալբերտ Աֆյան, Գագիկ Սահուկյան, Գագիկ Հովհաննիսյան, Ռոբերտ Միրզոյան, Վահրամ Ավանեսյան, Սեւադա Արզումանյան, Լեւոն Սարգսյան, Մկրտիչ Հովհաննիսյան, Հենրիկ Բերբերյան, Արթուր Աբազյան (Կարեն Խաչատրյան, 66'):
ԱԷԿ (Լառնակա, Կիպրոս) – Անդրեաս Մավրիս, Յորղոս Ցեողոու, Նեոֆիդոս Լառկու, Յորգոս Կոստանինոու, Անջելոս Նիսոս, Լոիզոս Ստեֆանի, Քրիստակիս Բակարիս, Զորան Կունդիչ (Էլեսթրակիս Էլեսթրիկու, 69'), Միլենկո Կովաչեւիչ (Անդրեաս Ամայոոու, 86'), Կլիմիս Ալեքսանդրու, Իլիա-Մարկու Պավլոս:
Գնդակը խփեց Հենրիկ Բերբերյանը (80'):
Զգուշացվեցին՝ «Կոտայք» – Գագիկ Հովհաննիսյանը (27'), Գագիկ Սահուկյանը (84'), Կարեն Խաչատրյանը (87), ԱԷԿ – Անջելոս Նիսոսը (35'), Միլենկո Կովաչեւիչը (41'):

Պահ «Կոտայք»-ԱԷԿ հանդիպումից

[illegible]

ԱՏԼԱՆՏԱ-96

Իրականությունը պետք է նայել բաց աչքերով

Մեր մարզասերներից շատերը, նույնիսկ որոշ մասնագետներ գտնում են, թե հայ մարզիկները, ընդհանուր առմամբ, անհաջող են հանդես եկել օլիմպիական խաղերում: Նրանք որպես հիմք ընդունում են Բարսելոնի օլիմպիական խաղերում հայ մարզիկների ցուցաբերած բարձր արդյունքները: Հիշեցնենք, որ 4 տարի առաջ Բարսելոնում տեղի ունեցած օլիմպիական խաղերին Հայաստանից ԱՊՀ երկրների կազմում մասնակցում էին 5 մարզիկներ, որոնցից 3-ը դարձան օլիմպիական չեմպիոններ, իսկ մեկը նվաճեց արծաթե մեդալ: Այս անգամ, ինչպես հայտնի է, մրցապարեզ դուրս եկած մեր 32 օլիմպիականներից միայն երկուսն արժանացան մեդալի, Արմեն Նազարյանը՝ ոսկե, Արմեն Մկրտչյանը՝ արծաթե: Սակայն նման համեմատությունները չեն կարող ճիշտ գնահատականի հիմք ծառայել: Նախ, 4 տարվա ընթացքում շատ բան է փոխվել եւ Ատլանտայի օլիմպիական խաղերն իրենց լարվածությամբ ու բարձր արդյունքներով անհամեմատելի են նախորդների հետ: Այստեղ գրանցվեցին բազմաթիվ նոր ռեկորդներ: 2-րդ կարեւոր հանգամանքն այն է, որ մեդալակիր երկրների թիվն է կտրուկ մեծացել: Շատ երկրներ սկսել են մեծ տեղ տալ օլիմպիական խաղերին եւ դրա համար հսկայական գումարներ են ծախսում: Ինչ վերաբերում է հայ մարզիկներին, չպետք է մոռանալ, որ նրանց նախապատրաստական պայմանները հեռու էին բավարար լինելուց եւ անհամեմատելի էին նույնիսկ ԽՍՀՄ տարիների նախապատրաստական աշխատանքներին: Բռնցքամարտիկ Արթուր Գեւորգյանը, որը ԽՍՀՄ առաջնությունների մրցանակակիր է եղել, զրույցի ժամանակ խոստովանեց, որ այն տարիներին մրցակցությունը հարուստ փորձ ձեռք բերելու մեծ հնարավորություններ կային, հավաքականում ընդգրկվելու համար հսկայական արգելքներ էին հաղթահարում, որ տարվա ընթացքում մեծ թվով մրցումների էր մասնակցում ու անթիվ մենամարտեր անցկացնում: Մի խոսքով, հայ օլիմպիականների ելույթների ճիշտ գնահատականը կարող է լինել ընդհանուր արդյունքների վերջնական աղյուսակը, ուր Հայաստանը 197 երկրների մեջ գրավում է պատվավոր 45-րդ տեղը: Ինչ խոսք, որ նվաճումները կարող էին ավելի բարձր լինել, եթե ծանրորդները երկու կամ երեք մեդալ նվաճեին, եթե աշխարհի 1995 թ. չեմպիոն, 68 կգ քաշային թռչիչ Արա Գեւորգյանը կիսաեզրափակիչում ցավալի պարտություն չկրեր ամերիկացի մրցակցից, որին անցյալ տարի Ատլանտայում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում հաղթել էր 6-0 հաշվով: Ավելին պահանջելու համար առաջին հերթին անհրաժեշտ պայմաններ են պետք ստեղծել մարզիկների համար: Երբ այսպիսի ծիրանով շարունակվի օլիմպիական մրցավազքը, առաջիկայում իրոք շատ դժվար կլինի մեդալակիր ունենալ: Իրականությունը պետք է նայել բաց աչքերով:

Ս. Բ.

Հայ օլիմպիականները Ատլանտայում

Սամարանչի անհասկանալի գնահատականը

Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի փակման հանդիսավոր արարողության ժամանակ, երբ օլիմպիական դրոշը հանձնվեց Սիդնեյում կայանալիք հաջորդ օլիմպիական խաղերի կազմկոմիտեի նախագահին, Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչն իր ելույթում անհասկանալի գնահատական տվեց Ատլանտայի օլիմպիական խաղերին, այն համարելով բացառիկ: Այս բառի տակ կարելի է հասկանալ բացառիկ հաջող, բացառիկ վատ, բացառիկ միջակ խաղեր եւ այլն: Ուշագրավ է, որ Սամարանչը միշտ գամայն հստակ գնահատականներ էր տվել Սեուլում եւ Բարսելոնում տեղի ունեցած նախորդ երկու օլիմպիական խաղերին, դրանք համարելով աննախադեպ լավ կազմակերպված:

Երովպիայի օլիմպիական չեմպիոնը բանտում

ԱՐՄԵՆ ԱՄԻՐՅԱՆ,

Վալանս, Ֆրանսիա

1968 թ. Մեխիկոյում տեղի ունեցած օլիմպիական խաղերի հերոսներից մեկը՝ եթովպացի Մամո Վոլդեն, որը ոսկե մեդալակիր է դարձել մարաթոնի մրցումներում եւ արծաթե մեդալ նվաճել 10 հազար մետր վազքատարածությունում, երեք տարի է, ինչ գտնվում է Ադիս Աբեբայի կենտրոնական բանտի «աշխարհի վերջը» կոչված անմարդաբնակելի տեղում: Մամո Վոլդեն արդեն 64 տարեկան է եւ տառապում է ստամոքսի, կոկորդի հիվանդություններով: Վոլդեի միակ հանցանքը իր կնոջ Աբեբայի շարքը մեկ անգամ այցելությունն է, որը բերում է զանազան ուտեստեղեն: Վոլդեին արգելեցին նույնիսկ անձնական փաստաբան ունենալ: «Ինձ խաբեցին», ամեն օր ասում է Վոլդեն, որն անցյալ մայիսին ճանաչվեց հայտնի մարդկանց իրավունքների պաշտպան Amnesty International կազմակերպության կողմից: Նրան շատ եթովպացիների պես բանտարկեցին առանց դատի: 1977-ին Հայլե Սելասիին գահազրկելուց հետո, մինչեւ 1991 թիվը, 46 մլն բնակչություն ունեցող Եթովպիայի իշխանության գլուխ անցավ Մենգիստուի մարքսիստ-լենինիստ զինվորական կառավարությունը: 1991-ին Մենգիստուին հաջորդեց «Դեմոկրատական ճակատ» անունը կրող կուսակցության ավելի կայուն ղեկավարությունը: 1968-ի Մեխիկոյի օլիմպիական խաղերից հետո Հայլե Սելասին Վոլդեին բանակի սպայի կոչում էր շնորհել, նրան նվիրելով մի գեղեցիկ տուն: Բայց նոր ուժերը, որոնք գահընկեց արեցին Սելասիին, պաշտոնազրկեցին նաեւ Վոլդեին եւ առգրավեցին նրա տունը: Երբ Վոլդեի բանտարկման լուրը տարածվեց, թեթեւ աթլետիկայի միջազգային ֆեդերացիան անմիջապես հեռախոսավորվեց խնդրով, ծգտելով բանտից ազատել եթովպացի եւ ընդհանրապես աֆրիկացի առաջին օլիմպիական չեմպիոն Աբեբե Բիկիլայի ընկերոջը՝ Վոլդեին: Բայց IAAF-ի պաշտոնական նամակներին Ադիս Աբեբայի կառավարությունը չպատասխանեց:

Մամո Վոլդեն

Ամերիկյան մարզական հայտնի թերթերից մեկի՝ Sports Illustrated-ի լրագրող, նախկին մարզիկ Քենն Մուրը, որը 1972 թ. Մյունխենի օլիմպիական խաղերի մարաթոնի մրցավազքում գրավել էր 4-րդ տեղը, բռնեց մեդալը զիջեց Վոլդեին, որոշեց Եթովպիա մեկնել ավելի մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար: Ադիս Աբեբայում նա զարմանքով իմացավ, որ իր նախկին մրցակցին բանտարկել են առանց պաշտոնական որեւէ մեղադրանքի: Միայն կասկածներ կային, թե, իբր, Վոլդեն մի օր զինվորական հագուստով կրակել է երիտասարդ ցուցարարի վրա, բայց Վոլդեն մինչեւ վերջ պնդում է, որ ինքը կրակել է ոչ թե ցուցարարի վրա, այլ՝ օդում, ընդ որում, այդ ցուցարարը զոհվել էր Վոլդեի կրակոցից առաջ մեկ ուրիշ գնդակով: Քենն Մուրը բանտում ընդամենը 8 րոպե տեսակցեց իր ընկերոջ՝ Վոլդեի հետ: Վոլդեն մինչեւ վերջ հավատում է Աստծուն եւ ճշմարտությանը: Նա հույս ունի, որ Եթովպիայի նոր կառավարությունը ազատություն կշնորհի իրեն: Թեթեւ աթլետիկայի աշխարհը բոլորին օգնության է կանչում Վոլդեին բանտից ազատելու համար:

1956 թ. Մելբուռնի օլիմպիական խաղերի մարաթոնյան վազքի չեմպիոն, ալժիրցի Ալեն Միմոնը հայտարարում է. «Օլիմպիական չեմպիոնը չպետք է բանտարկվի: Այս խնդիրը հիշեցնում է չեխոսլովակցի հայտնի չեմպիոն Էմիլ Զատոպեկի պատմությունը, երբ նա իր երկրի անկախության պայքարի համար խորհրդային ուժերի կողմից բանտարկվեց երեք տարով»: Եթովպիան շարունակում է լուռ մնալ չեմպիոնների կանչին:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Շումախերի անունով կոշիկներ

Մարզական ապրանքների արտադրության Նիկե աշխարհահռչակ ընկերությունը շուտով սկսելու է «Ֆորմուլա-1»-ի աշխարհի չեմպիոն Միխայել Շումախերի անունով մարզական կոշիկներ արտադրել:

Հայ նկարիչը օգնում է Սեննայի կազմակերպությանը

Ֆրանսահայ Բեռնար Բակալյանը լուսանկարիչ է: Նա 1980 թ. ի վեր լուսանկարում է «Ֆորմուլա-1»-ի «Մեծ մրցանակի» մրցումները: Բնականաբար, նա աշխարհի բազմակի չեմպիոն, բրազիլացի վաղամեռիկ Այրտոն Սեննայի բազմաթիվ լուսանկարներն ունի, որոնք նա արել է դիմանկարում, մրցումների ժամանակ: Բեռնար Բակալյանը միանալով Սեննայի կազմակերպությանը, անմրցակցելի չեմպիոնի նկարների շարքը հանեց վաճառքի ի օգուտ վերոհիշյալ կազմակերպության, որն օգնում է աղքատ երեխաներին:

Թուրինոյի մարզադաշտը կարող է քանդվել

Թուրինոյի «Ստադիո դելե Ալպի» մարզադաշտը, որը կառուցվել էր 1990 թ. ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության համար, կարող է հանդվել: Պատճառը ոչ թե մարզադաշտի վթարային վիճակն է, այլ այն, որ շատ բանկ է նստում հանդիսատեսի վրա:

Ազգ

Օրվա հետքերով

ՕՐՎԱ ՆՇԱՆԱՎՈՐ

Երբ բարձր քվերը չարդում են թեւերը

Մինիստրնին Վոլի Կայսերական Ռուսաստանի առաջնակետ Կով կասում: Պայմանական մի ա նուն: Բնակավայր, որի միակ ա ռավելությունը բերությունը աշ խարհագրական դիրքն է, օդանա վակայան, երկաթուղային կայա րան, լայն խճուղիներ, որոնք կոչ ված են կապել Կովկասը եւ Եւր ոպից հարավ գտնվող երկրները աշ խարհի կամ ռուսական որոշինա գիայի հետ:

Մինվոդիում հայերը շատ են: Ով մեկ է խորովում, ով ասում է հանում: Այսօր հայերը, ի դեպ, ա վելի շատ են: Արդեն երկրորդ տա րին է, ինչ մեր երկրայր հայրենա կիցը դարձավ է տառերի անհնարինից: Բոնատյան օդանավակայանում: Ընդհանրապես, դժվար է ասել, գոյություն ունի՞ ներկայիս Ռու սաստանում հայաստանցու համար խորթ օդանավակայան: Այսօր նույն վիճակում են մեր երկրի սպասարկողները ոչ միայն համ չափ չրերի հրաժանում, այլ նաեւ Վլադիկավկազում եւ Նալ չիկում, Վոլգոգրադում եւ Օմս կում, ընդհանուր առմամբ մեկ տասնյակից ավելի քաղաքներում:

Մինվոդիում մեզ տեղեկացրին, որ «Հայկական ավիաուղիներ» ընկերության չվերթները հետաձգ վում են տեխնիկական պատճառ ներով, իսկ թե ընդունող «Էրեբու նի» օդանավակայանը պատրաստ չէ ադմինիստրատիվ կանոնավոր օդա յին փոխադրությունների: Փոխարե նը «Ռուսական ավիաուղիներ» ընկերության ներկայացուցիչները սիրալիր առաջարկում էին մոլոր ված ուղեւորներին օգտվել իրենց ընկերության սպասարկումից եւ Երեւանում վայրէջքել «Զվարթ նոց» օդանավակայանում: «Ռու սական ավիաուղիները» երաշ խավորում էր չվերթների անհետաձ գելիությունը ու թեեւ օրական 3 չվերթ չէր խոստանում (ինչպես օ րինակ «Հայկական ավիաուղինե րի» պարագայում Ս... ընտրությու նը բողնում էին մարդկանց:

Երեւանում պարզվեց, որ «Էրե բունի» օդանավակայանը շատ ա պահով վիճակում է: Ակնեդին լա րեր սարածվել զանազան վեճերի, անհամաձայնությունների մասին ինչպես մեր ավիաընկերության ներսում, այնպես էլ ռուսական:

Խնդիր պարզաբանելու նպա տակով հանդիպեցինք «Հայկա կան ավիաուղիներ» ընկերության «Արարատ» դուստր ձեռնարկու թյան տնօրեն Սերգեյ Վանցյանին: Մեր զրույցից պարզ դարձավ հե տեւյալը... 1995-ին Հայաստանի եւ Ռուսաստանի միջեւ օդային փո խադրությունների վերաբերյալ ստորագրվել է միջպետական հա մաձայնագիր, որտեղ նշված է հա մագործակցության մեջ ներգրավ ված քաղաքների ցուցակը: Օրինակ, 4 քաղաք Հայաստանում եւ նույնքան ՌԴ ում: Հայաստանյան կողմից ներկայացվել է 6 քաղաք: Ժամա նակի ընթացքում, շուկայական հարաբերությունների ձեւավորմա նը զուգընթաց, հայկական ընկե րությունը հաջողվել է ընդարձա կել իր օդային փոխադրություննե րի աշխարհագրությունը 10-ից ա վելի քաղաք: «Ռուսական ա վիաուղիները» բնականաբար հնարավորություն չի ունեցել ա պահովել նման հաջողություն: Հայաստանի համաձայնագրային քաղաքների թիվը խիստ սահմանա փակ է: 1996-ի հուլիսի վերջերին Մոսկվայում կայացած հանդիպ ման ժամանակ, կատարված հաշ վարկների հիման վրա պարզ է դառնում, որ գոյություն ունի նյու թական զգալի անհամաչափու թյուն հօգուտ հայկական կողմի: Հայաստանյան կողմը ձեռնար կում է համաձայնագրի խախտ ման մեջ, եւ ստիպված է լինում դադարեցնել թռիչքները: Ռուսա կան ընկերությունը պահանջում է պարտքերը:

Պարոն Վանցյանի վկայու թյամբ, այսօր Մոսկվայում է գտն վում «Հայկական ավիաուղիներ» ընկերության ներկայացուցչու թյունը: Եւ մինչ բանակցություն ների արդյունքները պարզ կլինեն անհանգիստ օրերին, մեր հայրենա կիցն արդեն երկրորդ տարին է ռուսաստանյան օդանավակայան ներում սպասելով սպասում է բարձակի իջնելուն:

ԱՐԹՈՒՐ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ,
Մինվոդի-Երեւան

ԵՐԵՎԱՆ

Փամփուշտներ մետրոյի կայարանում. Հիմար կատա՞կ

Օգոստոսի 7-ին (չորեքշաբթի) Երեւանի մետրոպոլիտենի «Երիտասարդական» կայարանում տեղի է ունեցել բավականին ուշագրավ իրադարձություն: Ինչպես պատմեց հսկիչը՝ Առաքելյան, աղբը հավաքելու ժամանակ, հավաքարարը շարժասանդուղքի սկզբնամասում ինչ-որ տարօրինակ առարկաներ է նկատել: Սկզբում երկաթե աստիճանների միջեւ խրված առարկաները փորձել է գոգաթիի հարվածներով հանել: Այնուհետեւ, օգնություն է կանչել հսկիչներին, որոնք անմիջապես անջատել են շարժասանդուղքը: Պարզվել է, որ տարօրինակ առարկաները ոչ այլ ինչ են, եթե ոչ... սովորական, այն էլ լիցքավորված փամփուշտներ:

Թե ինչ կլիներ եթե հետո, երբ դրանք մի քիչ էլ խրվեին շարժասանդուղքի աստիճանների մեջ, լավ է, չփորձենք գուշակել: Բայց որ դրանցից կարող էին բազմաթիվ մարդիկ տուժել՝ ակնհայտ է: Բնականաբար եւ դժբախտաբար, անհայտ մնաց, թե ինչպես եւ երբ է դա արվել, եւ թե ում մտքով է անցել «պայթեցնել» մետրոյի կայարանը: Ենթադրվում է, որ դա արվել է կամ վաղ առավոտյան, կամ ուշ երեկոյան, երբ ուղեւորները համեմատաբար քիչ են: Իսկ գործողության մասնակիցները երեւի «ոչ հասուն» մարդիկ են եղել, եւ գուցե դա ընդամենը անլուրջ եւ երեխայական կատակ էր, հիմար կատակ:

ՄԱՐԳԱՐԻՏԱ ԱՂԱՍՅԱՆ,
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի բաժնի ուսանողուհի

ԵՐԵՎԱՆ

Աբխազիայի խնդիրը չի լուծվի առանց պատերազմի

Արձինբան բացառում է համդիպումը Վրաստանի ղեկավարության հետ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ռեզոնանս» թերթի հաղորդման համաձայն, Աբխազիայի կառավարության փոխվարչապետ Գ. Գագուլիան Սոխումում հայտարարել է, թե Աբխազիայի հիմնախնդիրը չի լուծվի առանց պատերազմի: Անհրաժեշտության դեպքում իրենք հնարավորություն ունեն, կանոնավոր բանակից բացի, պատրաստել 20-25 հազար պահեստայիններ: Թերթը կասկած է հայտնել այդ թվական տվյալների ճշտության, քանի որ աբխազների 30 տոկոսը հեռացել է երկրից, 5000-ը զոհվել պատերազմում, հարյուրավոր մարդիկ Թուրքիայի աջակցությամբ... ռուսական միջավայրի զոհն են դարձել վերջին երեք տարում:

«Կավկազ-պրես» գործակալության փոխանցմամբ աբխազա կան լրատվական աղբյուրներ, հա ղորդել է, որ Աբխազիայի նախա գահ Վլադիսլավ Արձինբան հան դես է եկել մի հայտարարությամբ, որ հերքել է Վրաստանի ղեկավա րության հետ իր պատրաստվող իր հանդիպման մասին հաղորդում ները:

Աբխազիայի առաջնորդը, ըստ նույն աղբյուրի, հայտարարել է. «Դրա մասին վրաց քաղաքական գործիչները բաց չերազեն այժմյան ժամանակ, քանի դեռ չեն ճանա չել Աբխազիայի անկախությունն ու ինքնիշխանությունը: Միմյանց սահմանները արդարացի են եւ ան ձեռնմխելի: Հանուն դրան նրա մենք մարտնչել եւ պատմական հաղթանակ տարել»:

ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԵԼԳՈՆՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ 1996–97 ԹԹ. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Կիպրոսում Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության (ՀԲԸՄ) Մելգոնյան կրթական հաստատությունը կազմակերպում է 1996-97 ուս. տարվա ընդունելություն: Դիմորդների տարիքը՝ 12-14 տարեկան: Ընդունելության քննությունները տեղի կունենան օգոստոսի 15-ին եւ 16-ին: Դիմորդները հանձնելու են քննություն հայոց լեզվից, անգլերեն լեզվից եւ մաթեմատիկայից: Հաստատությունում ուսման տարեկան վարձը $5.555 ԱՄՆ-ի դոլար, իսկ հաւաքից ծախսերի՝ եւս $338 ԱՄՆ-ի դոլար:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀԲԸՄ-ի երեւանյան գրասենյակ. հասցեն՝ Բաղրամյան 40, հեռ.՝ 27-11-65: Դիմումները ընդունվում են ժամը 16:00–17:30, մինչեւ օգոստոսի 14-ը ներառյալ:

ԿՈՐԵԼ Է

«ԴԱՎԻԹ-76»
անհատական ձեռնարկության
կլոր կնիքը:
Համարել անվավեր:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարարության կողմից արտոնագրված Երեւանի «Հայաստան» համալսարանը հայտարարում է 1996–97 ուսումնական տարվա ընդունելություն հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

1. Իրավագիտություն
2. Միջազգային հարաբերություններ
3. Օտար լեզուներ
   - 3.1. Ռոմանա-գերմանական (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)
   - 3.2. Արեւելյան (արաբերեն, պարսկերեն)
4. Հայոց լեզու եւ գրականություն
5. Ժուռնալիստիկա
6. Ֆինանսներ եւ վարկ
7. Տարրական կրթության մանկավարժություն եւ մեթոդիկա մասնագիտությունների գծով

Ուսման տեւողությունը համալսարանում 5 տարի է, իսկ ժուռնալիստիկայի, տարրական կրթության մանկավարժություն եւ մեթոդիկա մասնագիտությունների գծով 4 տար:

Դիմորդները համալսարան են ընդունվում հարցազրույցի միջոցով:

Մրցույթի համար հիմք է ծառայելու հարցազրույցն անցկացվող հանձնաժողովի եզրակացությունը:

Ուսուցումը վճարովի է. մեկ տարվա ուսման վարձը 300 ամերիկյան դոլարին համարժեք դրամ:

Փաստաթղթերի ձեւակերպման եւ հարցազրույցին մասնակցելու համար դիմորդները վճարում են 3000 դրամ, որն անկախ հարցազրույցի արդյունքից ետ չի վերադարձվում:

Համալսարան կարող են դիմել միջնակարգ, միջնակարգ մասնագիտական, թերի բարձրագույն եւ բարձրագույն կրթություն ունեցող (վերջիններս կարող են ընդունվել երկրորդ կուրս, երկրորդ մասնագիտություն ստանալու համար) Հայաստանի Հանրապետության եւ արտերկրների քաղաքացիները:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը.

Դիմում, միջնակարգ կրթության վկայական (բնօրինակը), միջնակարգ մասնագիտական կամ բարձրագույն կրթության դիպլոմ (պատճենը), բժշկական տեղեկանք (086ու ձեւ), 6 լուսանկար (3x4 չափի) 6 հատ: Փաստաթղթերի ընդունումը կատարվում է ամեն օր 9.00-17.00-ը:

Մրցութային հարցազրույցն անցկացվում է օգոստոսի 25–30-ը:

Հասցեն՝ Երեւան, Կոմիտաս, Վրացական փողոց 22, ճարտարագիտական համալսարանի 8-րդ մասնաշենք («Նաիրի» կոմիկի ֆաբրիկայի հարեւանությամբ): Հեռախոս՝ 53-75-97, 23-39-40, 23-01-60

ՊԵՆՏՈՐՈՒՍ

Մեծածախ եւ մանրածախ վաճառք

Դենք Երեւանի խանութներում

"Botterbloom" Ֆիրմայի

անարատ կաթ՝ Գերմանիայից

Երկրաչափական որակ

3.5%
յուղայնություն

Իրացման ժամկետը
արտադրման օրվանից
6 ամիս

ՀՀ Երեւան Նոր Նորքի 3-րդ զանգված, 18 շ.
հեռ. եւ ֆաքս 648843

ԱՅԱՔՍ
ՍՊ ընկերություն

հրավիրում է Ձեզ օգոստոսի 13-17-ը կատարել հետաքրքիր ճանապարհորդություն

Ուղիղ չվերթ TU-154M ինքնաթիռով

ԵՐԵՎԱՆ-ՎԱՐՇԱՎԱ-ԵՐԵՎԱՆ

Այցելության քաղաքներ՝ Վարշավա կամ Լոձ

լուս ցանկության

Պետույս քաղաքի շուրջը. հրաժեշտի երեկո

Դուք կբնակվեք 2 եւ 3 տեղանոց համարներում բոլոր հարմարություններով, անվճար կարող եք տեղափոխել 20 կգ ուղեբեռ, 20 կգ-ից ավելի ուղեբեռի ամեն 1 կգ-ի տեղափոխման համար վճարը 1.5 $-ի համարժեքով

«ԱՅԱՔՍ» ՍՊԸ ցանկանում է Ձեզ հաճելի ճանապարհորդություն

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43 Ա, ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-45

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Պատվեր 65. Տպաքանակ 4000. Ստորագրված է տպագրության 8. 08. 1996. Գինը 75 դրամ